

**Integrovaná územná stratégia
funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica
na obdobie 2022-2027**

(Verzia 1.0.)

OBSAH

1 ÚVOD	4
1.1. METODICKÉ VÝCHODISKÁ	6
Integrovaná územná stratégia.....	6
Vzťah Integrovanej územnej stratégie k iným strategickým dokumentom územia	7
Integrované územné investície	10
Štruktúra dokumentu IÚS FMO Banská Bystrica	11
IÚS funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica	11
Kooperačná rada FMO Banská Bystrica.....	14
Harmonogram prípravy IÚS FMO Banská Bystrica	14
2 ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ, TRENDY A ODHAD BUDÚCEHO MOŽNÉHO VÝVOJA IÚS FMO BANSKÁ BYSTRICA	16
3 STRATEGICKÁ ČASŤ IÚS FMO BANSKÁ BYSTRICA	18
4 IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA	23
Implementačný mechanizmus IÚS FMO Banská Bystrica.....	23
Implementačná štruktúra IÚS FMO Banská Bystrica	24
Posudzovanie zámerov investičných a neinvestičných akcií IÚS	26
Zosúladovanie zámerov investičných a neinvestičných akcií FMO BB na subregionálnej a regionálnej úrovni	29
Integrované riešenia.....	31
Zdroj: vlastné spracovanie.....	33
Akčný plán IÚS FMO Banská Bystrica	33
Investičné akcie IÚS FMO Banská Bystrica	34
Monitorovanie a hodnotenie IÚS FMO Banská Bystrica.....	34
Integrované investičné balíčky IÚS FMO Banská Bystrica.....	35
INTEGROVANÝ INVESTIČNÝ BALÍČEK - PROSPERUJÚCA FUNKČNÁ MESTSKÁ OBLASŤ A MESTO BANSKÁ BYSTRICA	38
INTEGROVANÝ INVESTIČNÝ BALÍČEK - ZELENÁ A ZDRAVÁ FUNKČNÁ MESTSKÁ OBLASŤ A MESTO BANSKÁ BYSTRICA	42
INTEGROVANÝ INVESTIČNÝ BALÍČEK - DOBRÉ SPRAVOVANÁ FUNKČNÁ MESTSKÁ OBLASŤ A MESTO BANSKÁ BYSTRICA A VZDELANÍ OBČANIA	46
5 RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE IÚS FMO BANSKÁ BYSTRICA A ICH PREVENCIA	51
6 FINANČNÝ PLÁN IÚS FMO BANSKÁ BYSTRICA	52
Finančný plán a akčný plán IÚS FMO Banská Bystrica	52
Použité zdroje pri príprave IÚS FMO Banská Bystrica	53
Zoznam skratiek.....	53

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Porovnanie PHRSR mesta a obcí a IÚS FMO Banská Bystrica

Tabuľka 2: Míľníky prípravy a spracovania IÚS FMO Banská Bystrica

Tabuľka 3: Prehľad priorít, strategických a špecifických cieľov IÚS FMO Banská Bystrica

- Tabuľka 4: Zoznam špecifických cieľov Programu Slovensko implementovaných aj prostredníctvom IÚS
- Tabuľka 5: Zoznam investícií a reforiem Plánu obnovy a odolnosti adresovaných miestnym samosprávam
- Tabuľka 6: Návrh spoločných akcií FMO Banská Bystrica a SPR Banská Bystrica – Brezno
- Tabuľka 7: Počet investičných akcií IÚS FMO Banská Bystrica v členení podľa územia a miery vertikálnej integrácie
- Tabuľka 8: Vzťah medzi prioritami IÚS FMO Banská a IIB FMO Banská Bystrica
- Tabuľka 9: Opis integrovaných investičných balíčkov FMO Banská Bystrica
- Tabuľka 10: Nepovinné ukazovatele realizácie IÚS FMO Banská Bystrica

Zoznam obrázkov

- Obrázok 1: Príspevok IÚS FMO Banská Bystrica k cieľom Agendy 2030
- Obrázok 2: Prepojenie strategických dokumentov na území FMO Banská Bystrica
- Obrázok 3: Zdroje financovania investičných akcií na území FMO Banská Bystrica
- Obrázok 4: Od stratégie po konkrétne akcie
- Obrázok 5: Plán prípravy IÚS FMO Banská Bystrica z pohľadu Iniciatívy otvoreného vládnutia
- Obrázok 6: Integrácia investičných a neinvestičných akcií FMO Banská Bystrica

Prílohy

Príloha č. 1 k IÚS FMO Banská Bystrica - Stručná analýza východiskovej situácie územia mestskej funkčnej oblasti Banská Bystrica (bude aktualizovaná k 31.12.2022)

Príloha č. 2 k IÚS FMO Banská - Ukazovatele na úrovni strategických špecifických cieľov IÚS FMO Banská Bystrica (budú doplnené po schválení rozdelenia alokácie FMO Banská Bystrica)

Príloha č. 3 k IÚS FMO Banská Bystrica - Databáza investičných a neinvestičných akcií (z ktorých bude Kooperačná rada FMO Banská Bystrica schvaľovať investičné a neinvestičné akcie územia FMO Banská Bystrica na základe vopred zverejnených kritérií, posledná aktualizovaná verzia k 30.11.2022 ako sumárna tabuľka investičných a neinvestičných akcií financovaných z rôznych externých zdrojov - EÚ fondov)

Príloha č. 4 k IÚS FMO Banská Bystrica – Zásobník zámerov investičných a neinvestičných akcií (z ktorých bude Kooperačná rada FMO Banská Bystrica schvaľovať investičné akcie územia na základe vopred zverejnených kritérií a predstavujú komplexnejšiu informáciu o navrhovaných intervenciách v súlade s IÚS FMO Banská Bystrica, vzor zámeru investičnej a neinvestičnej akcie zaradenej do Zásobníka predkladaný na schválenie KR FMO Banská Bystrica).

1 ÚVOD

V zmysle prípravy a realizácie nového programového obdobia 2021 – 2027 bude mať územná samospráva jednoduchší prístup k financovaniu svojich špecifických rozvojových potrieb v konkrétnom území prostredníctvom využitia **integrovaneho územného prístupu**. Hlavným účelom integrovaneho územného rozvoja v mestských oblastiach je zabezpečenie realizácie intervencií v rámci viacerých špecifických cieľov Programu Slovensko, efektívne využitie rôznych finančných nástrojov, zdrojov a programov EÚ. Integrované územné investície sú definované prostredníctvom integrovaných investičných balíčkov ako zásobník zámerov investičných a neinvestičných akcií všetkých aktérov v konkrétne vymedzenom území FMO Banská Bystrica v strategickom dokumente Integrovaná územná stratégia FMO Banská Bystrica (ďalej len „IÚS BB“), ktorá bola pripravená participatívne regionálnymi a miestnymi samosprávami a sociálno-ekonomickými partnermi v rámci pilotného projektu OGP Local. Nové úlohy partnerov v programovom období 2021 – 2027 sú v území mestského rozvoja FMO Banská Bystrica zabezpečené prostredníctvom Kooperačnej rady FMO Banská Bystrica ako riadiacej štruktúry koordinujúcej proces plánovania, implementácie a monitorovania IÚS. Riadiace a odborné kapacity budú postupne podporené vytvorením tzv. administratívnej kapacity a kapacít partnerov.

Hlavným impulzom pre spracovanie dokumentu Integrovanej územnej stratégie udržateľného mestského rozvoja (*ďalej len „IÚS BB“*) mesta Banská Bystrica a obcí tvoriacich spolu mestskú funkčnú oblasť (a ktoré nemajú spoločný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja - PHRSR v zmysle platnej legislatívy) je návrh implementačného mechanizmu pre nové programové obdobie EÚ fondov na roky 2021-2027, vychádza z procesu monitorovania a hodnotenia realizácie PHRSR mesta Banská Bystrica a jednotlivých PHRSR obcí tvoriacich mestskú funkčnú oblasť v rokoch 2014 - 2020 a priemetu týchto dokumentov do Regionálnej integrovanej územnej stratégie Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) a IÚS FMO Banská Bystrica na roky 2014 - 2020.

Strategický dokument **Integrovaná územná stratégia územia funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica** na obdobie 2022 – 2027 s výhľadom do roku 2030 (ďalej len „IÚS BB“) je spracovaný podľa odporúčaní medzinárodnej metodiky EÚ pre prípravu integrovaných územných stratégií „HANDBOOK OF SUSTAINABLE URBAN DEVELOPMENT STRATEGIES (JRC, 2018) a novej publikovanej metodiky HANDBOOK OF SUSTAINABLE REGIONAL AND LOCAL DEVELOPMENT STRATEGIES (JRC, 2022) rešpektujúc najlepšiu prax a prístupy EÚ k udržateľnému mestskému rozvoju a čiastočne vychádza z aktuálnej verzie Prílohy č. 4 „Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a investícií v SR v programovom období 2021 – 2027“ dokumentu „Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja“ (ďalej len „metodika IÚS a IÚI“) 1 . FMO Banská Bystrica pri tvorbe strategického dokumentu využíva aj technickú pomoc EÚ a Svetovej banky v rámci projektu <https://functionalareas.eu/> a EÚ a OECD pre podporu participácie.

Zámerom je reagovať na nové identifikované výzvy, špecifické problémy dotknutého územia a vplyv politických, sociálnych, ekonomických, technologických a environmentálnych faktorov (zelená a digitálna transformácia, dôslednejšie uplatnenie integrovaných nástrojov a špecificky miestneho prístupu, Industry 4.0, dostupnosť otvorených dát, nové požiadavky na odolnosť územia, občianske iniciatívy a pod.). Potreba spracovania novej implementačnej stratégie FMO Banská Bystrica na

princípoch udržateľného mestského rozvoja je aj zmena strategických priorít na národnej úrovni a zmena prístupu k využitiu potenciálu funkčnejestskej oblasti, ktorými sú najmä:

- špecifický potenciál konkrétneho vymedzeného územia v oblasti vedy, výskumu a inovácií v oblasti zdravia, digitalizácie a informačných technológií a životného prostredia,
- špecifický potenciál konkrétneho vymedzeného územia v oblasti kultúrneho dedičstva a prírodného prostredia,
- polohový a kooperačný potenciál územia v centre Slovenskej republiky a prepojení Krakov - Budapešť, Bratislava - Poprad – Prešov-Košice,
- špecifický potenciál konkrétneho vymedzeného územia pre diverzifikáciu mestskej a miestnej ekonomiky v oblasti služieb.

Navrhované priority a ciele IÚS BB reagujú na najvýznamnejšie výzvy a identifikované potreby dotknutého územia:

- dlhodobý demografický vývoj a súvisiace zmeny v poskytovaní verejných služieb,
- nástup nových technológií a ich využívanie v mestskom prostredí/mestskej oblasti,
- udržateľnosť mestského a prímestskeho prostredia,
- posilnenie odolnosti územia a reakcie na neočakávané situácie a zmeny prostredia,
- spoločenská zodpovednosť, angažované komunity, participácia a zapojenie mesta do OGP Local.

Z hľadiska typovej kategorizácie, podľa návrhu Vízie a stratégie Slovenska do roku 2030, územie funkčnejestskej oblasti Banská Bystrica patrí medzi mestské aglomerácie využívajúce svoj rastový potenciál zameraný hlavne na zabezpečenie udržateľnosti rozvoja územia. Špecifickou prioritou pre tento typ územia je zabezpečenie udržateľnosti jeho rozvoja a harmonizácia dynamiky rozvoja jednotlivých funkčných systémov mesta a rozvoja SPR Brezno-Banská Bystrica a regiónu BBSK a zabezpečenie ich udržateľnosti a to najmä s dôrazom na

- Zlepšenie dopravy medzi jadrom aglomerácie (jadrovým mestom) a jej zázemím (obcami FMO BB) a územím UMR Zvolen;
- Efektívne riešenie problematiky životného prostredia spojenej s koncentráciou veľkého množstva obyvateľov v určitých častiach a obdobiach a adaptácia aglomerácií na zmenu klímy;
- Zabezpečenie dostupnosti dostatočného rozsahu verejných služieb, občianskej vybavenosti a predchádzanie vzniku a prehĺbovania sociálneho vylúčenia všetkých skupín obyvateľstva;
- Zlepšovanie podmienok pre podnikateľské subjekty smerom ku konkurencieschopnosti založenej na znalostiach a inováciách v rámci regionálnych inovačných ekosystémov, medzinárodnej spolupráce;
- Zohľadnenie zvýšenia nákladov na výstavbu, údržbu a modernizáciu infraštruktúry v mestských aglomeráciách a strategický rozvoj novej infraštruktúry.

Nadradené dokumenty relevantné pre tvorbu IÚS FMO Banská Bystrica:

- Národné priority implementácie Agendy 2030 (ÚPVII, platný dokument a návrh nového dokumentu)
- Vízia a stratégia rozvoja SR 2030 - návrh (MIRRI SR, platný dokument)

- Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (MDV SR, platný dokument)
- Partnerská dohoda SR a EÚ 2021-2027 - návrh (MIRRI SR, publikovaný platný dokument)
- Program Slovensko – Tvoríme lepšie Slovensko (MIRRI SR, publikovaný platný dokument)
- Územný plán Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK, platný dokument)
- PHRSR/IÚS Banskobystrického samosprávneho kraja 2022 – 2027 s výhľadom do roku 2029 (BBSK, platný dokument)

Odvetvové a sektorové stratégie

- Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030 (MH SR, platný dokument)
- RIS3 (MIRRI SR, platný dokument)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (MDV SR, platný dokument)
- Stratégia nízkouhlíkového rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (MŽP SR, platný dokument)
- Zelenšie Slovensko - “Envirostratégia 2030” (MŽP SR, platný dokument)
- SMART City stratégia a Akčný plán (MIRRI SR, návrh dokumentu)

Stratégie na medzinárodnej a EÚ úrovni (priemet relevantných opatrení a integrácia do cieľov IÚS BB) napr.

- Európsky ekologický dohovor a jeho aplikačné stratégie
- Dunajská stratégia
- Karpatský dohovor

a ďalšie cezhraničné a sektorové stratégie.

Dokumenty relevantné pre tvorbu IÚS FMO Banská Bystrica na mestskej a miestnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica 2014 – 2023 (platný dokument)
- Územný plán mesta Banská Bystrica (platný dokument)
- Územné plány obcí FMO Banská Bystrica
- Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí tvoriacich FMO Banská Bystrica (platné dokumenty obcí)

1.1. METODICKÉ VÝCHODISKÁ

Integrovaná územná stratégia

Integrovaná územná stratégia (ďalej len „IÚS“) je rozvojová stratégia vymedzeného územia jadrového mesta Banská Bystrica a 18 obcí integrujúca vybrané aspekty rozvoja a rozvojové aktivity v území s dôrazom na posilnenie funkcií územia vo vybraných strategických oblastiach rozvoja. Základné požiadavky na IÚS mestských funkčných území sú definované v článku 29 Všeobecného nariadenia EÚ. Integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja zohľadňuje IÚS Banská Bystrica ako stratégiu FMO BB reflektujúcu špecifiká udržateľného mestského rozvoja.

Integrovaná územná stratégia FMO Banská Bystrica je základom pre zabezpečenie integrovaného prístupu k územnému rozvoju prostredníctvom územných nástrojov EU, ako sú napríklad integrované územné investície (ďalej len „IÚI“), komunitou vedený miestny rozvoj ďalej len „CLLD“ a pod. pre vymedzené územie jadrového mesta Banská Bystrica a obcí: Badín, Dolný Harmanec, Harmanec, Horná Mičiná, Horné Pršany, Hronsek, Kordíky, Králiky, Kynceľová, Malachov, Môlča, Nemce, Riečka, Selce, Slovenská Ľupča, Tajov, Špania Dolina a Vlkanová.

IÚS BB vychádza z analytickej, strategickej a programovej časti schválených PHRSR – PHRSR BBSK a dotknutých obcí v území FMO Banská Bystrica, vypracovaných v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi a prerokovaných podľa platného zákona o podpore regionálneho rozvoja.

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný primárne špecificky z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR ale bude využívať aj možnosti ostatných finančných zdrojov EÚ.

Podpora bude:

- určená pre rozvoj **jasne zadaného územia** (bez obmedzenia od miestnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň a v prípade potreby aj národnú úroveň),
- **vychádzať z integrovanej stratégie** rozvoja konkrétne vymedzeného územia, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená **na integrácii rôznorodých akcií** v rámci integrovaných investičných balíčkov a integrovaných projektov tvoriacich IÚ.

Základné požiadavky na obsah IÚS boli v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Európskej rady, a odporúčaní Európskeho výboru regiónov stanovené nasledovne:

- analýza potrieb rozvoja a potenciálu územia,
- popis integrovaného prístupu k napĺňaniu identifikovaných potrieb a využitia potenciálu územia,
- popis účasti partnerov na príprave a implementácii stratégie.

Financovanie implementácie IÚS sa realizuje prostredníctvom integrovaných investičných balíčkov, v rámci nich sú definované investičné a neinvestičné akcie financované prioritne s podporou fondov EÚ (granty a finančné nástroje) a iných zdrojov EÚ a vlastných zdrojov vo forme spolufinancovania a prípadne súkromných zdrojov.

Vzťah Integrovanej územnej stratégie k iným strategickým dokumentom územia

IÚS FMO Banská Bystrica je prioritne zameraná na využitie možností financovania z prostriedkov EÚ v súlade s Partnerskou dohodou, Programom Slovensko a Plánom obnovy a odolnosti SR, Plánom spravodlivej transformácie, no môže zahŕňať aj akcie/projekty financované z iných EÚ fondov (napríklad ERASMUS+, Horizont atď.) a finančných nástrojov EÚ (EIB a pod.).

Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027 je základný strategický dokument s celoštátnym významom, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021 – 2027. V programovom období 2021 – 2027 bolo stanovených 5 cieľov politiky súdržnosti a špecifického cieľa Fondu spravodlivej transformácie (FST).

Politika súdržnosti v programovacom období 2021 – 2027 bude v SR realizovaná prostredníctvom jediného operačného programu – **Program Slovensko- Tvoríme lepšie Slovensko** v gescii Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej len „MIRRI“). Spôsob poskytovania príspevkov z Európskej únie v programovom období 2021 – 2027 stanovuje Zákon o zákon o príspevkoch z fondov EÚ č. 121/2022 Z.z. a príslušná riadiaca dokumentácia.

Doplňkovým nástrojom financovania je **Plán obnovy a odolnosti SR**, ktorý je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie Covid-19 a zároveň podporuje reformy vo vybraných oblastiach rozvoja spoločnosti a s nimi spojené investície, ktoré Slovensku umožnia začať opäť dobiehať životnú úroveň priemeru EÚ. Plán obnovy a odolnosti SR sa zameriava na päť kľúčových oblastí verejných politík s dôrazom na životné prostredie. Spôsob poskytovania prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti SR stanovuje Zákon o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti č. 361/2021 Z.z. a realizuje sa prostredníctvom výziev určených samospráve cez jednotlivých garantov oblastí dopytovým systémom.

Integrovaná územná stratégia FMO Banská Bystrica tiež prispieva k cieľom udržateľného rozvoja **Agenda 2030** a to najmä v oblastiach: Kvalita zdravia a života, Kvalitné vzdelávanie, Dostupná a čistá energia, Dôstojná práca a ekonomický rast, Udržateľné mestá a komunity a Ochrana klímy.

Obrázok 1: Príspevok IÚS FMO Banská Bystrica k cieľom Agendy 2030 podľa miery

Zdroj: vlastné spracovanie

Hlavnou výzvou a cieľom IÚS FMO Banská Bystrica je zabezpečiť **posun od dopytovo orientovaných výziev pre podporu samostatných akcií cez integrované investičné balíčky a integrované projekty k čerpaniu schválenej alokácie** pre celé programovacie obdobie, podporujúcich komplexný prístup k prioritám územia FMO Banská Bystrica.

Cieľom takto nastaveného mechanizmu je v čo najväčšej miere nielen znížiť administratívnu záťaž pre jednotlivých žiadateľov ale aj eliminovať náklady žiadateľov na predprojektovú a projektovú prípravu neúspešných žiadostí o NFP, odstrániť chybovosť v procese prípravy a implementácie projektov a urýchliť proces implementácie a zvýšiť dopad realizovaných investícií v území.

Význam IÚS FMO Banská Bystrica spočíva **vo vytvorení podmienok pre integrovaný prístup** pri riešení rozvoja územia, pričom ťažisko spočíva hlavne v: identifikácii a rozpracovaní rozvojových tém územia v súlade s politickými cieľmi EÚ, Partnerskej dohody SR a Programu Slovensko, získavaní a analýze dát potrebných pre určenie priorit a príspevku, rozpracovaní tém do logickej a vnútorne konzistentnej štruktúry priorit a cieľov reagujúc na rozvojové problémy, potreby a potenciál územia, vytvorení súboru integrovaných riešení, ktorých realizácia maximalizuje synergiu a podporí sociálno-ekonomický rozvoj aj územia SPR Banská Bystrica a Brezno a ostatných susediacich území s dôrazom na územie UMR Zvolen.

S ohľadom na špecifiká tvorby IÚS FMO Banská Bystrica bol postup jej spracovania orientovaný predovšetkým na zlepšenie integrácie, kontinuitu s predchádzajúcim rozvojom územia a ďalšie

rozpracovanie už existujúcich strategických a koncepcných dokumentov, vyhodnotenie väzieb a dosiahnutie konsenzu aktérov na konzistentnej integrovanej stratégii územia ako dlhodobjšieho strategického dokumentu .

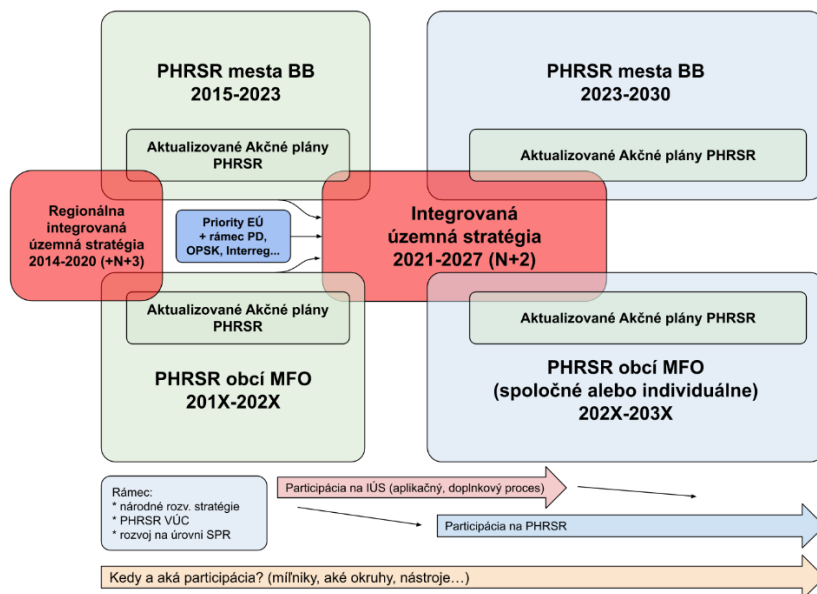
Prepojenie strategických dokumentov na území FMO Banská Bystrica sú znázornené na obrázku č. 1 a 2. a Zdroje financovania investičných akcií na území FMO Banská Bystrica obrázku č. 2. a Tabuľke č. 1: Porovnanie PHRSR mesta a obcí a IÚS FMO Banská Bystrica.

Tabuľka 1: Porovnanie PHRSR mesta a obcí a IÚS FMO Banská Bystrica

PHRSR mesta Banská Bystrica a obcí FMO BB	Integrovaná územná stratégia FMO BB
Dokument vypracovaný v súlade s národnou legislatívou SR (Zákon o podpore regionálneho rozvoja).	Dokument vypracovaný v súlade s nariadeniami a metodikou EÚ
Dlhodobý strategický dokument komplexného rozvoja územia.	Stratégia na vybrané programové obdobie vo vybraných prioritách/politických alebo špecifických cieľoch.
Dokument je platný po schválení mestskými a obecnými zastupiteľstvami.	Dokument je schválený Kooperačnou radou FMO Banská Bystrica.
Projekty a aktivity programu nie sú tematicky obmedzené, sú financované zo všetkých dostupných zdrojov, pričom finančné zdroje EÚ sú doplnkovým zdrojom financovania.	Akcie (projekty a aktivity) stratégie sú tematicky obmedzené a financované prioritne zo zdrojov EÚ a doplnkovo z iných zdrojov.
V dokumente sa nemusí uplatňovať integrovaný prístup.	V stratégii sa musí uplatňovať integrovaný prístup a územná dimenzia v súlade so stratégiami EÚ.
Projekty a aktivity sa môžu realizovať len na území mesta, obce.	Projekty a aktivity sa musia realizovať na vymedzenom území väčšom ako je územie jedného mesta alebo jednej obce.
Uplatňujú sa rôzne prístupy a finančné nástroje.	Uplatňujú sa len finančné nástroje EÚ a prístupy v súlade s nariadeniami EÚ.

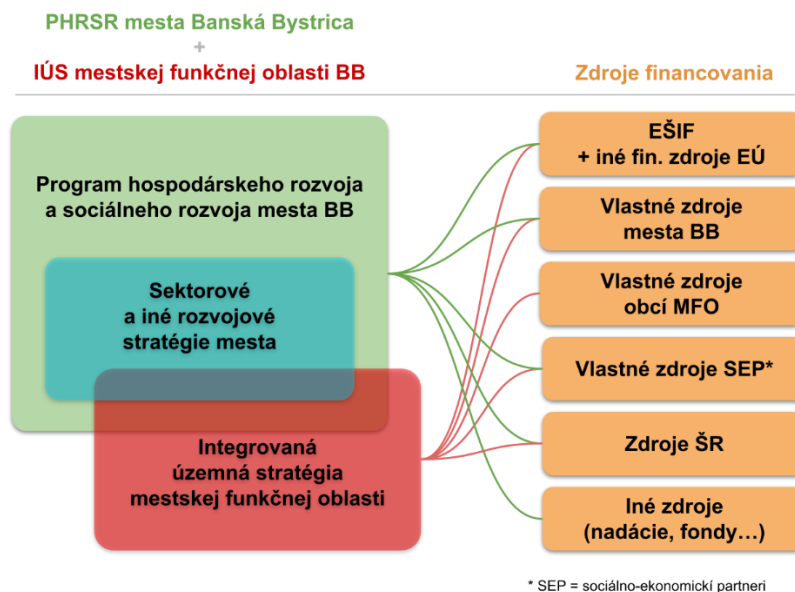
Zdroj: vlastné spracovanie

Obrázok 2: Prepojenie strategických dokumentov na území FMO Banská Bystrica

Zdroj: vlastné spravovanie

Obrázok 3: Zdroje financovania investičných akcií na území FMO Banská Bystrica

Zdroj: vlastné spravovanie

Integrované územné investície

Integrované územné investície (ďalej len „IÚI“) sú jedným z kľúčových finančných nástrojov územného rozvoja a implementácie IÚS prostredníctvom zdrojov fondov EÚ v programovom období 2021 - 2027. IÚI je integrácia viacerých investičných a neinvestičných akcií realizovaných v území a podľa článku 30 Všeobecného nariadenia EÚ sú IÚI realizované prostredníctvom podpory z jedného alebo viacerých fondov, jedného alebo viacerých programov alebo z viac ako jednej priority toho istého programu. Jednotlivé investičné a neinvestičné akcie sa predkladajú na schválenie v zámere integrovanej územnej investície po posúdení tematickými pracovnými skupinami Kooperačnej rade FMO Banskej Bystrice. V súlade s implementačným mechanizmom Programu Slovensko (Ďalej len „P-SK“).

Obrázok 4: Od stratégie po konkrétne akcie

Priorita 1 Prosperujúca mestská funkčná oblasť	Priorita 2 Zelená a zdravá mestská funkčná oblasť	Priorita 3 Dobre spravovaná mestská funkčná oblasť
Udržateľná mobilita	Adaptácia na zmenu klímy	Podpora otvoreného vládnutia
Kultúrne dedičstvo	Obehové hospodárstvo	Komunitné a občianske iniciatívy
Cestovný ruch	Regenerácia územia	Otvorené dáta a digitalizácia samosprávy
Celoživotné vzdelávanie	Integrácia sociálnych služieb	Strategické plánovanie
Inovatívna miestna ekonomika	Zdravie pre všetkých	Spolupráca a sieťovanie aktérov územného rozvoja

Zdroj: vlastné spracovanie

Štruktúra dokumentu IÚS FMO Banská Bystrica

V hlavnom dokumente:

- je definované územie FMO Banská Bystrica a stručná charakteristika územia,
- sú identifikované výzvy a potreby, potenciál rozvoja územia ako výstup z realizovaných analýz,
- je definovaná stratégia rozvoja v súlade s uplatnením integrovaného prístupu využívajúca potenciál, naplnenie potrieb a výziev rozvoja územia na úrovni FMO, vrátane zoznamu priorít a cieľov (reflektujúc výstupy analýz, špecifické potreby, potenciál, problémy a ich význam pre rozvoj FMO Banská Bystrica);
- sú identifikovaní sociálnoekonomickí partneri a opis ich zapojenia do prípravy a plnenia stratégie;
- je uvedený zoznam priorít a cieľov, ktoré sa majú podporiť z fondov EÚ na úrovni FMO Banská Bystrica po úroveň riešení a navrhovaných akcií;

V prílohe č. 1 k IÚS FMO Banská Bystrica je uvedená stručná analýza východiskovej situácie územia funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica.

V prílohe č. 2 k IÚS FMO Banská sú uvedené ukazovatele na úrovni strategických a špecifických cieľov IÚS FMO Banská Bystrica.

V prílohe č. 3 k IÚS FMO Banská Bystrica je uvedená databáza investičných a neinvestičných akcií, z ktorých bude Kooperačná rada FMO Banská Bystrica schvaľovať investičné a neinvestičné akcie územia ako súčasť IIB a IÚI.

V prílohe č. 4 k IÚS FMO Banská Bystrica je uvedený zásobník zámerov investičných a neinvestičných akcií, z ktorých bude Kooperačná rada FMO Banská Bystrica schvaľovať investičné akcie územia. Zásobník obsahuje podrobnejší opis navrhovaných aktérmi územia na podporu z EÚ fondov.

V tomto dokumente (ako príloha č.1 k schváleným PHRSR mesta Banská Bystrica a obcí tvoriacich FMO) sú uvedené:

- popis strategických investičných a neinvestičných akcií, v podobe konkrétnych zámerov, ktoré budú schvaľované Kooperačnou radou FMO Banská Bystrica a príslušnými zastupiteľstvami prostredníctvom akčných plánov;
- definované integrované investičné balíčky investičných a neinvestičných akcií samosprávy a socio-ekonomických partnerov vrátane požiadaviek na regionálnu a národnú úroveň

IÚS funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica

Integrovaná územná stratégia FMO Banská Bystrica (IÚS FMO Banská Bystrica) rámujúce IIB/IÚI* definované pre mestské funkčné územie tvorené jadrovým mestom Banská Bystrica a okolitými obcami a vychádza z aktuálnych a schválených strategických dokumentov v zmysle platnej legislatívy SR a sú integrované aj na subregionálnej a regionálnej úrovni. To umožňuje pre ich implementáciu využiť nielen zdroje špecificky určené pre FMO Banská Bystrica, ale aj zdroje alokované pre BBSK a zdroje alokované na dopytovo-orientované projekty, iné zdroje EÚ a iné externé verejné a súkromné zdroje.

IÚS FMO Banská Bystrica zahŕňa:

- a) definovanie územia mestského funkčného územia;
- b) identifikovanie potenciálu rozvoja a výziev a definovanie potrieb rozvoja FMO ako výstupu realizovaných analýz;
- c) definovanie stratégie rozvoja ako integrovaného prístupu na využitie potenciálu, naplnenie potrieb a výziev rozvoja na úrovni FMO BB, vrátane zoznamu priorit a cieľov reflektujúc výstupy analýz, potenciál územia, špecifické potreby, problémy a ich význam pre rozvoj FMO BB;
- d) identifikáciu sociálnoekonomických partnerov a opis ich zapojenia do prípravy a plnenia stratégie;
- e) zoznam priorit a cieľov, ktoré sa majú podporiť z fondov EÚ na úrovni FMO BB integrovaných naprieč strategickými oblasťami ;
- f) Investičné a neinvestičné akcie v podobe konkrétnych zámerov,
- g) tematicky alebo územne zadané integrované investičné balíčky tvorené konkrétnymi investičnými a neinvestičnými akciami;
- h) spôsob výberu investičných a neinvestičných akcií vrátane ich fázovania a modelu financovania.

IÚS FMO Banská Bystrica vychádza z pravidelne aktualizovanej analytickej, strategickej a programovej časti PHRSR jadrového mesta Banská Bystrica na roky 2014 -2023 a PHRSR okolitých obcí tvoriacich FMO Banská Bystrica, vypracovaných v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi a prerokovaných podľa zákona o regionálnom rozvoji, pričom IÚS FMO Banská Bystrica predstavuje samostatnú stratégiu a akčný plán k realizačným a finančným častiam platných PHRSR vo vzťahu k zdrojom EÚ. IÚS FMO Banská Bystrica tvorí samostatnú časť IÚS Banskobystrického kraja vrátane vymedzenia spoločných akcií.

Územie FMO Banská Bystrica je územie jadrového mesta Banská Bystrica a obcí jeho zázemia, v ktorom sa realizujú intenzívne interakcie a medzi komunálna spolupráca aj v rámci implementácie spoločnej investičnej stratégie na roky 2014 - 2020, ktorá zabezpečuje efektívne využitie rozvojového potenciálu a reakciu na výzvy územia. Územie FMO Banská Bystrica bolo zadané na základe ťažísk osídlenia 1. a 2. kategórie podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska z roku 2011 už v roku 2013 a v roku 2020 sa pôvodné územie FMO Banská Bystrica rozšírilo o 2 obce: Horná Mičiná a Môlča a tým sa zvýšil a podiel územia na celkovom území SPR Banská Bystrica - Brezno.

Integrácia IÚS FMO Banská Bystrica do IÚS BBSK by mala zabezpečiť vertikálnu a horizontálnu integráciu a konzistenciu stratégií, umožniť koordináciu sektorových investícií v území, investičných a neinvestičných akcií medzi národnou, regionálnou a miestnou úrovňou, podporiť medziobecnú a medzisektorovú spoluprácu a doplnkovosť zdrojov EÚ a iných zdrojov pre územný rozvoj FMO Banská Bystrica a dosiahnuť synergické a komplementárne efekty jednotlivých intervencií.

Integrovaný investičný balíček (ďalej len „IIB“) je súbor vzájomne prepojených a súvisiacich investičných a neinvestičných akcií, ktorých realizácia ako celku je potrebná pre naplnenie niektorej z priorit IÚS FMO Banská Bystrica. Jadrom integrovaného investičného balíčka môže byť investičná alebo neinvestičná akcia, ktorá má výrazný významný dopad na územie, nadväzuje už na realizované investície a je podporená inými investičnými a neinvestičnými akciami. Integrovaný investičný balíček je financovaný aj z iných zdrojov ako sú EŠIF vo forme alokácie pre FMO BB, implementovaných napríklad v rámci Plánu obnovy a odolnosti, Plánu spravodlivej transformácie alebo Strategického

plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ 2023 – 2027, programov cezhraničnej spolupráce vrátane využitia iných finančných nástrojov.

Zámer IÚI je súhrn informácií o investičných a neinvestičných akciách prispievajúcich k naplneniu politiky súdržnosti EÚ identifikovaných v zásobníku investičných a neinvestičných akcií IÚS z dvoch priorít P-SK, ktoré žiadateľ/žiadatelia navrhujú ako koordinovanú realizáciu intervencií prostredníctvom IÚI. Schválený zámer IÚI Kooperáčnou radou FMO Banská Bystrica bude následne spracovaný do žiadosti o nenávratný finančný príspevok na základe vyhlásenej integrovanej výzvy na alokáciu FMO Banská Bystrica. Definovanie zámeru IIB/IÚI je základným krokom pre financovanie IIB/IÚI prostredníctvom poskytnutia príspevku z fondov EÚ v programovom období 2021-2027. Formulár IÚI bude zverejnený príslušným RO/SO.

Akcia/investičná a neinvestičná akcia je súbor činností alebo aktivít v rámci jednej priority v danom politickom ciele, ktoré vedú k naplneniu jedného špecifického cieľa IÚS BB. Akcia sa dá chápať ako „jeden projekt“ v rámci dopytovej výzvy, ktorá je cieleňá na jednu oblasť – napríklad budovanie cyklotrasy, modernizácia miestnej cesty, rekonštrukcia zelenej strechy, podpora profesijného rozvoja pedagógov ZŠ atď. Akcie identifikované v IÚS FMO Banská Bystrica sa zaraďujú do Databázy akcií a detailnejšie popisujú v Zásobníku akcií. Akcie strategického významu, ktoré rozhodujúcim spôsobom prispievajú k plneniu cieľov IÚS a môžu byť na tieto akcie naviazané iné investičné akcie, ktorých realizácia by bez strategickkej investície generovala nízky dopad na rozvoj územia môžeme zaradiť ako bezpečné akcie bez rizika ich neschválenia a financované z vlastnej alokácie územia.

Strategicko-plánovacie regióny (ďalej len „SPR“) sú územia, pre ktoré sú v rámci PHRSR BBSK definované „špecifické územné stratégie“. FMO Banská Bystrica ako špecifické strategicko-plánovacie územie je súčasťou SPR okresov Banská Bystrica a Brezno. Skupina miest a obcí tvoriaca SPR v budúcnosti môže na základe zmluvy o spolupráci tzv. územnej dohody vypracovať spoločnú databázu a zásobník investičných a neinvestičných akcií. FMO Banská Bystrica disponuje vlastnou alokáciou EFRR pre podporu udržateľného urbánneho rozvoja podľa článku 11 Nariadenia EÚ rozdelenú podľa vybraných špecifických cieľov Programu Slovensko.

Územná spolupráca je podľa Zákona o regionálnom rozvoji spolupôsobenie sociálno-ekonomických partnerov pri zvyšovaní úrovne hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja v nadväznosti na územie regiónu. Územná spolupráca pri realizácii IÚS FMO BB môže byť neformálna alebo inštitucionalizovaná a vyjadrená v osobitných dokumentoch v súlade s IÚS a schválená Kooperáčnou radou FMO Banská Bystrica.

Databáza akcií FMO Banská Bystrica je súčasť IÚS ako samostatná príloha. Obsahuje všetky navrhované investičné a neinvestičné akcie s pozitívnym dopadom na rozvoj územia FMO Banská Bystrica. Tento zoznam je možné počas implementácie IÚS priebežne aktualizovať a rozšíriť na základe návrhu územnej samosprávy a sociálno-ekonomických partnerov v súlade so schválenou a platnou IÚS FMO BB. Akcie uvedené v databáze musia byť plne v súlade s jednotlivými sektorovými stratégiami a plánmi územia (napr. Plán udržateľnej mobility). V prípade, že akcia nie je súčasťou príslušnej sektorovej stratégie či plánu, resp. nie je v súlade s jej smerovaním, je potrebné iniciovať aktualizáciu príslušného dokumentu do začatia fyzickej realizácie schválenej žiadosti o NFP.

Zásobník investičných a neinvestičných akcií FMO Banská Bystrica ako samostatná príloha hlavného dokumentu je tvorená zámermi navrhovaných investičných a neinvestičných akcií zaradených do Databázy akcií FMO Banská Bystrica s konkrétnym opisom a identifikovaným príspevkom k ukazovateľom IÚS FMO Banská Bystrica.

Žiadosť o NFP je základným dokumentom pre získanie príspevku z fondov EÚ 2021-2027 z Programu Slovensko a cezhraničných programov EÚ. Žiadosť o NFP môže predložiť žiadateľ príslušnému riadiacemu orgánu Programu Slovensko (alebo poverenému sprostredkovateľskému orgánu) výlučne na základe schváleného zámeru investičnej a neinvestičnej akcie Kooperačnou radou FMO Banská Bystrica v prípade, ak je financovanie akcie z alokácie FMO Banská Bystrica alebo je akcia zaradená ako súčasť integrovaného investičného balíčka a bude tejto ŽoNFP poskytnutá územná bonifikácia vo vyhlásenej dopytovej výzve .

Kooperačná rada FMO Banská Bystrica

Proces tvorby IÚS FMO Banská Bystrica je vedený **Kooperačnou radou FMO Banská Bystrica**, ktorá vznikla pre programové obdobie 2014 -2020 a je spoločným orgánom jadrového mesta Banská Bystrica a skupiny obcí. Vzhľadom k tomu, že stratégia vychádza z existujúcich strategických dokumentov (územné plány a PHRSR) zastupiteľstvá obcí na základe návrhu Kooperačnej rady FMO Banská Bystrica dokument berú na vedomie. Schvaľovanie jednotlivých investičných a neinvestičných akcií v rámci integrovaných investičných balíčkov zaradených sa realizuje v Kooperačnej rade FMO Banská Bystrica, ktorá posudzuje jednotlivé investičné a neinvestičné akcie zo Zásobníka podľa vopred schválených kritérií, avšak pred predložením zámeru akcie príslušné miestne zastupiteľstvá a mestské zastupiteľstvo by malo zámer akcie schváliť vrátane jej spolufinancovanie (uznesenie miestneho/mestského zastupiteľstva).

Kooperačná rada FMO Banská Bystrica – programová úroveň riadenia:

- koordinuje tvorbu IÚS FMO aj ako podklad pre IÚS BBSK;
- predkladá Rade partnerstva BBSK špecifické ciele a priority pre IÚS BBSK reflektujúce špecifiká FMO Banská Bystrica ;
- schvaľuje a predkladá Rade partnerstva BBSK investičné akcie na zaradenie do Zásobníka BBSK;
- schvaľuje investičné a neinvestičné akcie v rámci integrovaných investičných balíčkov FMO Banská Bystrica napĺňajúce špecifické ciele a priority IÚS FMO Banská Bystrica, realizované z vymedzených prostriedkov na podporu FMO Banská Bystrica;
- koordinuje, monitoruje a hodnotí implementáciu IÚS FMO Banská Bystrica;
- poskytuje súčinnosť RO/SO a MIRRI pri monitorovaní a hodnotení implementácie stratégie.

Harmonogram prípravy IÚS FMO Banská Bystrica

Za prípravu a spracovanie IÚS FMO Banská Bystrica je zodpovedné jadrové mesto – krajské mesto Banská Bystrica. Odborné práce zabezpečovali pracovníci Mestského úradu Banská Bystrica v spolupráci so samosprávami FMO Banská Bystrica, externým spracovateľom a konzultantmi. IÚS FMO Banská Bystrica nebola spracovaná podľa harmonogramu uvedeného vo vstupnej správe ale podľa aktualizovaného harmonogramu s predpokladaným termínom ukončenia do 7 dní po publikovaní finálnej verzie Programu Slovensko. Časový posun oproti plánovanému harmonogramu bol 11 mesiacov z dôvodu zabezpečenia súladu strategického dokumentu so strategickými dokumentmi na regionálnej a národnej úrovni, ktorých spracovanie sa oneskorilo.

Príprava a schvaľovanie IÚS FMO Banská Bystrica bolo plánované v nasledujúcich krokoch:

- Prvý návrh Vstupnej správy obsahujúcej kľúčové body IÚS v zmysle metodiky (október 2020);
- Konzultácie s MIRRI (august-november 2020);
- Oznámenie o začatí EIA/SEA (s využitím Vstupnej správy) (december 2020);

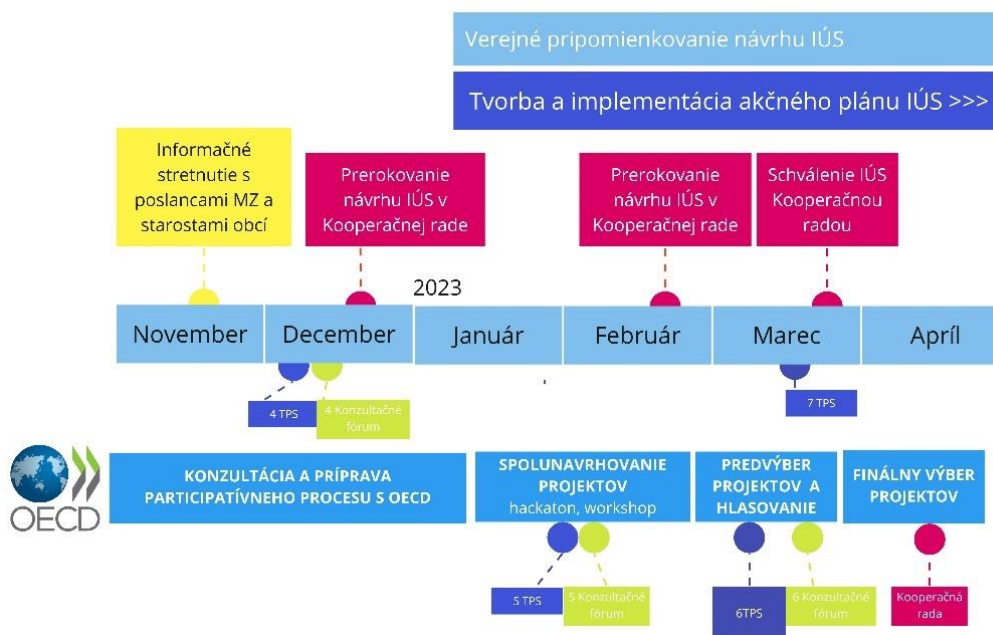
- Schválenie Vstupnej správy IÚS FMO Banská Bystrica (december 2020) ;
- Príprava Zásobníka investičných a neinvestičných akcií pre potreby implementácie (prvá polovica roku 2021, aktualizácia priebežne);
- IÚS BBSK, IÚS FMO Banská Bystrica v pracovnej verzii resp. IÚS SPR (október 2021);
- Konzultačný proces k pracovnej verzii IÚS FMO Banská Bystrica (november 2021 – november 2022)
- Schválenie IÚS Kooperačnou radou FMO Banská Bystrica (december 2022);
- Schválenie zaradenia investičných a neinvestičných akcií do integrovaných investičných balíčkov v Rade partnerstva BBSK a Kooperačnej rade resp. SPR (December 2021 a následne minimálne raz za rok v takte programového rozpočtovania N+2);
- Negociovanie schválených IÚS s Európskou komisiou (v priebehu roka 2021 - 2022);
- Schvaľovanie navrhovaných investičných a neinvestičných akcií v rámci Kooperačnej rade FMO Banská Bystrica a zabezpečenie predkladania ŽoNFP (priebežne od decembra 2022).
- Koordinácia navrhovaných investičných akcií na subregionálnej, regionálnej , národnej a medzinárodnej úrovni.

Obrázok 5: Plán prípravy IÚS FMO Banská Bystrica z pohľadu Iniciatívy otvoreného vládnutia

Fáza 1 prípravy IÚS FMO Banská Bystrica a Fáza 2 prípravy IÚS FMO Banská Bystrica

Časová os tvorby IÚS FMO BB 2022/2023 ver. 6.0

Zdroj: vlastné spracovanie

2 ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ, TRENDY A ODHAD BUDÚCEHO MOŽNÉHO VÝVOJA IÚS FMO BANSKÁ BYSTRICA

Analytická časť IÚS FMO BB vychádza z analytických častí PHRSR mesta Banská Bystrica a dotknutých obcí a aktualizácie analytickej časti IÚS FMO Banská Bystrica na roky 2024-2020. Územie FMO Banská Bystrica nie je novým územím udržateľného mestského rozvoja, je jedným z 4 území mestského rozvoja v Banskobystrickom samosprávnom kraji.

Ide o územie vymedzené katastrami krajského mesta Banská Bystrica a 18 obcí okresu Banská Bystrica, ktoré bolo schválené ako územie pre implementáciu integrovaných územných investícií v programovom období 2021 – 2027. Priestorové usporiadanie vzťahov územia je definované jadrovým mestom Banská Bystrica so silnou väzbou na mesto Zvolen.

Cieľom integrovaného prístupu je aj vytvorenie a posilnenie funkčných vzťahov medzi jadrovým mestom a obcami tvoriacimi funkčnú mestskú oblasť. Komplexná analýza územia FMO Banská Bystrica je uvedená v prílohe č. 2.

Základná informácia o území:

- FMO Banská Bystrica je tvorená jadrovým mestom Banská Bystrica a obcami: Badín, Dolný Harmanec, Harmanec, Horná Mičiná, Horné Pršany, Hronsek, Kordíky, Králiky, Kynceľová, Malachov, Môlča, Nemce, Riečka, Selce, Slovenská Ľupča, Tajov, Špania Dolina, Vlkanová
- FMO Banská Bystrica má silnú väzbu na UMR Zvolen.
- FMO Banská Bystrica je významným ekonomickým centrom Banskobystrického samosprávneho kraja.
- FMO Banská Bystrica má strategickú polohu spolu s mestom Zvolen.
- Na území FMO Banská Bystrica sa nachádzajú významné verejné inštitúcie, Univerzita Mateja Bela, najväčšia sieť stredných škôl v BBSK a centrály významných podnikateľských subjektov .
- Mesto Banská Bystrica má dominantné postavenie nielen v rámci mestskej funkčnej oblasti ale aj Banskobystrického kraja, je jadrovým mestom FMO Banská Bystrica, krajským mestom, univerzitným mestom a sídlom vedecko-výskumných inštitúcií.

Najvyspelejším rozvojovým územím Banskobystrického kraja je ťažisko osídlenia I. kategórie s jadrovým mestom Banská Bystrica, ktoré je zároveň aj administratívnym a kultúrnym centrom kraja s koncentrovanými vyššími službami.

V tomto priestore je skoncentrovaný intelektuálny, hospodársky, sociálny a kultúrny potenciál kraja. Je to územie s najvyšším vzdelanostným potenciálom a z najnižšou mierou nezamestnanosti nielen v kraji, ale radí sa aj k popredným územiam v rámci Slovenska. Rozvinutie potenciálu tohto priestoru a jeho perspektívne sformovanie je závislé od budúcej medziobecnej spolupráce všetkých sídel v tomto priestore a zapojením relevantných socioekonomických partnerov.

Funkčná mestská oblasť a mesto Banská Bystrica je charakteristická jedinečnou históriou a zachovaným kultúrnym dedičstvom bohatých a úspešných rodov, s vysokou priemernou vzdelanostnou úrovňou obyvateľov aj vo vede a výskume a informačných technológiách, s najväčšou a špičkovou univerzitnou nemocnicou na Slovensku, je sídlom 3 vysokých škôl, známa vrcholovým športom a športovcami a s jedinečným a kvalitným prírodným prostredím. Špecifickým potenciálom mestskej funkčnej oblasti je aj vysoko rozvinutý a aktívny občiansky neziskový sektor.

Hlavné výzvy mestskej funkčnej oblasti a mesta Banská Bystrica sú:

- demografické, sociálne a spoločenské,
- výzvy v oblasti fyzickej infraštruktúry, dopravy a životného prostredia,
- výzvy v oblasti hospodárskej a v oblasti výskumu,
- v oblasti dobrého spravovania územia.

Demografické, sociálne a spoločenské výzvy

Hlavnou výzvou je rýchle starnutie obyvateľstva. Banská Bystrica bude v roku 2050 podľa prognóz SAV, najstarším mestom na Slovensku. Preto je veľkou výzvou nielen uspokojovanie rastúcej potreby po sociálnych službách, ale aj nevyhnutnosť zatriktívniť mesto pre mladých ľudí a prilákať ich do mesta. Mesto potrebuje vytvoriť nielen atraktívne a príťažlivé prostredie, ale aj zmenu spôsobu komunikácie s verejnosťou, zabezpečiť zvýšenie kvality mestského prostredia a verejných politík, podporiť aktivity občianskych iniciatív a spoločensky zodpovedných komunit, miestnu ekonomiku, nové formy celoživotného vzdelávania a nadobúdania nových zručností, ale aj uspokojiť rastúci dopyt po integrovaných službách zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Veľkým deficitom v meste je starnúca

infraštruktúra a nedostatočné kapacity kultúrnych, spoločenských, športových a voľnočasových zariadení. Mesto musí byť otvorené a vytvárať podmienky pre sebarealizáciu a uplatnenie mladých a vzdelaných ľudí.

Výzvy v oblasti fyzickej infraštruktúry, dopravy a životného prostredia

Kľúčovým problémom mesta a celej funkčnej oblasti je doprava. Najväčšou výzvou je nevyhnutnosť zásadnej zmeny prístupu plánovaniu mobility s dôrazom na aktívne a udržateľné formy prepravy (pešia, cyklo doprava a verejná doprava) prostredníctvom zapájania obyvateľov, zainteresovaných strán a koordinácie medzi dotknutými sektormi, vrátane zvýšenia bezpečnosti účastníkov. Cieľom je zlepšenie prístupnosti a zabezpečenia udržateľnej mobility vysokej kvality pre celú funkčnú mestskú oblasť a skvalitnenie dopravných služieb s využitím digitalizácie. Veľkou výzvou mesta je parkovacia politika a nevyhnutná potreba riešenie statickej dopravy v obytných zónach s cieľom zvýšenia kvality životného prostredia obyvateľov sídlisk a tým zvýšenia atraktivity a udržateľnosti trvalo žijúceho obyvateľstva v Banskej Bystrici.

Vážnym problémom je i nedobudovaný systém verejných vodovodov a kanalizácií vo funkčnej mestskej oblasti a znečisťovanie ovzdušia. K skvalitneniu ovzdušia prispievajú nielen zmeny v doprave, ale aj v energetickom systéme mesta zameranom na zníženie tepelných strát a zmeny palivovej základne, ale aj ekosystémové služby a opatrenia voči zmene klímy a to ako v krajine, tak aj v sídlach. S budovaním modrej a zelenej infraštruktúry súvisí aj revitalizácia mestských verejných priestorov ich estetizácia, bezpečnosť a bezbariérovosť.

Výzvy v hospodárskej oblasti – súvisia predovšetkým s digitalizáciou, zelenou a obehovým hospodárstvom, technologickými i netechnologickými inováciami, prepojením výskumu a praxe, sieťovaním malých podnikov a zavádzaním nových obchodných modelov a marketingu s dôrazom na zelenú a digitálnu transformáciu mestskej ekonomiky.

Pre hospodársky rast územia sú kľúčové dve oblasti – informačné technológie a rozvoj miestnej ekonomiky a cestovného ruchu založený predovšetkým na kultúrnom a kreatívnom priemysle a prírodnom bohatstve. Výzvou v oblasti vedy a informačných technológií je hlavne sektor zdravotníctva a kreatívneho priemyslu, ale aj obehového hospodárstva.

V oblasti dobrého spravovania územia – je hlavnou výzvou skvalitnenie verejných politík a to prostredníctvom otvoreného vládnutia a aktívnej účasti verejnosti a jej zapájaním do rozhodovania, podpora partnerstva a spolupráce, zdieľané odborné kapacity, dôraz na spoločenskú zodpovednosť a aktívne občianstvo. Výsledkom by mali byť verejné služby zamerané na riešenie potrieb obyvateľov a komunit, vytvorený priestor pre vzájomnú diskusiu, spoluúčasť obyvateľov na tvorbe verejných priestorov a verejných politík s cieľom celkového zvýšenia kvality života obyvateľov.

Podrobná analytická časť je spracovaná v samostatnej prílohe a bude aktualizovaná novými štatistickými údajmi k 31.12.2022.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ IÚS FMO BANSKÁ BYSTRICA

Strategická časť IÚS FMO Banská Bystrica vychádza zo strategickú časť PHRSR jadrového mesta Banská Bystrica. Celkovú predstavu o budúcnosti vyjadruje vízia rozvoja FMO Banská Bystrica. Témy

stratégie sú usporiadané do 3 priorít rozvoja FMO Banská Bystrica, ktoré sú rozpracované do 10 strategických a 30 špecifických cieľov. Na ciele nadväzujú integrované riešenia, ktoré sú popísané v kapitole 4 Implementačná časť.

Vízia rozvoja mestskej funkčnej oblasti mesta Banská Bystrica do roku 2050:

Funkčné mestské územie Banskej Bystrice ako jedinečné územie pre kvalitný život, podnikanie, dobré pracovné príležitosti a zážitky

Hlavný cieľ:

Rozvíjať mestskú funkčnú oblasť a mesto Banská Bystrica pre obyvateľov, návštevníkov, podnikateľov a investorov

Tabuľka 3: Prehľad priorít, strategických a špecifických cieľov IÚS FMO Banská Bystrica

 Priorita 1 Prosperujúca funkčná mestská oblasť	 Priorita 2 Zelená a zdravá funkčná mestská oblasť	 Priorita 3 Dobre spravovaná funkčná mestská oblasť
Politický cieľ P SK: 1,2,3,4,5	Politický cieľ P SK:1,2,4,5	Politický cieľ P SK: 1, 4,5
Strategický cieľ 1.1. Zvýšiť inovačnú výkonnosť a kreatívnej mestskej ekonomiky <ul style="list-style-type: none"> Špecifický cieľ 1.1.1: Podporovať spoluprácu akademických, vedeckých a výskumných organizácií a praxe a zavádzanie nových technológií Špecifický cieľ 1.1.2: Rozvíjať obehovú ekonomiku Špecifický cieľ 1.1.3: Podporovať vznik podnikateľských platforiem a sietí a ich produkty 	Strategický cieľ 2.1. Zelená a nízkouhlíková mestská funkčná oblasť a mesto Banská Bystrica <ul style="list-style-type: none"> Špecifický cieľ 2.1.1: Znižovať energetickú náročnosť budov, verejného osvetlenia a zvyšovať podiel bezemisnej energie Špecifický cieľ 2.1.2: Zlepšiť kvalitu ovzdušia, pôdy a vody Špecifický cieľ 2.1.3: Zvyšovať biodiverzitu v území a odolnosť voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, revitalizovať verejnú zeleň a vykonávať opatrenia v oblasti zmeny klímy 	Strategický cieľ 3.1. Kapacity pre otvorené vládnutie <ul style="list-style-type: none"> Špecifický cieľ 3.1.1: Vytvoriť analyticko-strategickú plánovaciu platformu Špecifický cieľ 3.1.2: Vytvoriť funkčnú komunikačnú platformu pre otvorené vládnutie Špecifický cieľ 3.1.3: Umožniť využívanie otvorených dát pre verejnosť
Strategický cieľ 1.2 Vybudovať moderný a udržateľný dopravný systém <ul style="list-style-type: none"> Špecifický cieľ 1.2.1: Dobudovať infraštruktúru pre moderný a udržateľný systém 	Strategický cieľ 2.2. Zdravie a sociálna starostlivosť pre všetkých <ul style="list-style-type: none"> Špecifický cieľ 2.2.1: Zabezpečiť dostupné integrované verejné služby v 	Strategický cieľ 3.2. Komunitným rozvojom a participáciou ku kvalitnejšiemu životu <ul style="list-style-type: none"> Špecifický cieľ 3.2.1: Zvýšiť odborné kapacity pre

<p>dopravy v mestskej funkčnej oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Špecifický cieľ 1.2.2: Zaviesť nové služby a inovatívne technológie v doprave ● Špecifický cieľ 1.2.3: Zvýšiť podiel aktívnych foriem dopravy v celkovej deľbe prepravnej práce a znížiť podiel statickej dopravy vo verejnom priestore 	<p>oblasti zdravia a sociálnej starostlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Špecifický cieľ 2.2.2: Dobudovať kvalitnú a dostupnú športovú infraštruktúru ● Špecifický cieľ 2.2.3: Podporovať voľnočasové a pohybové aktivity pre všetkých 	<p>komunitné organizovanie a participáciu</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Špecifický cieľ 3.2.2: Realizovať prístup LEADER v mestských komunitách ● Špecifický cieľ 3.2.3: Zlepšiť dostupnosť, kvalitu a využívanie verejných priestorov
<p>Strategický cieľ 1.3. Vytvoriť systém získavania zručnosti pre 21.storočie pre všetkých</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Špecifický cieľ 1.3.1: Dobudovať funkčný systém vzdelávania a vytvoriť vhodné učebné prostredie a vybavenie ● Špecifický cieľ 1.3.2: Podporiť odborné a celoživotné vzdelávanie pre potreby trhu práce ● Špecifický cieľ 1.3.3: Umožniť profesionálny rast a nadobúdanie nových zručností pedagógov 		<p>Strategický cieľ 3.3. Posilnenie bezpečnosti a sociálne istoty pre mladých a ohrozených</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Špecifický cieľ 3.3.1: Zabezpečiť dostupnosť bývania pre mladých a pre ohrozené skupiny obyvateľov ● Špecifický cieľ 3.3.2: Zaviesť nové podporné integrované služby a finančné nástroje pre mladých a pre ohrozené skupiny obyvateľov ● Špecifický cieľ 3.3.3: Podporiť preventívne aktivity a posilniť bezpečnosť obyvateľstva
<p>Strategický cieľ 1.4. Obnoviť a využívať kultúrne dedičstva</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Špecifický cieľ 1.4.1: Obnoviť a rekonštruovať významné národné kultúrne pamiatky a kultúrne zariadenia ● Špecifický cieľ 1.4.2: Podporiť rozvoj kreatívneho a kultúrneho priemyslu ● Špecifický cieľ 1.4.3: Využívať inovácie a nové technológie v kultúre a kreatívnom priemysle 		<p>Strategický cieľ 3.4. Inteligentná mestská funkčná oblasť a mesto Banská Bystrica</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Špecifický cieľ 3.4.1: Zabezpečiť riadenie rozvoja mestskej funkčnej oblasti a mesta Banská Bystrica vrátane jeho častí na základe otvorených dát, argumentov a dôkazov ● Špecifický cieľ 3.4.2: Využiť nové technológie a inovácie v komunálnom hospodárstve (odpady, energetika, doprava,...) ● Špecifický cieľ 3.4.3: Digitalizovať verejné služby, zavádzať e-government

Zdroj: vlastné spracovanie

PRIORITA 1.

Prosperujúca funkčná mestská oblasť Integruje všetkých 5 cieľov politiky 1 – Inteligentnejšia Európa, 2 EÚ – Nízkouhlíková Európa , 3 EÚ – Prepojenejšia Európa, 4 – Sociálnejšia Európa a tiež aj 5 EÚ - Európa bližšie k občanom a je v súlade so všetkými prioritami Integrovannej územnej stratégie BBSK: 1 – Konkurencieschopná a udržateľná ekonomika, 2 – Zelený kraj pre budúce generácie, 3 – Súdržná a vzdelaná spoločnosť a 4 – Prepojený kraj.

Prosperujúca funkčná mestská oblasť by mala mobilizovať a prepájať vedecko-výskumný potenciál a školstvo s podnikmi a inštitúciami, dopravou, cestovným ruchom a digitalizáciou funkčnej mestskej oblasti s cieľom:

- získavania nových zručností, skvalitnenia vzdelávacej infraštruktúry a zvýšenia uplatnenia študentov stredných a vysokých škôl v krajskom meste, ich udržanie v kraji,
- zvýšenia výkonnosti a efektívnosti prostredníctvom zavádzania inovácií, nových technológií a zelenej ekonomiky,
- podpora ekologickej mobility,
- zvýšenia konkurencieschopnosti podnikov v území funkčnej oblasti a posilnenie postavenia CR.

Ďalším predpokladom pre zvýšenie prosperity je budovanie systému udržateľnej mestskej mobility, ktorá bude rovnako dostupná všetkým obyvateľom, bude mať nízke negatívne dopady na životné prostredie a malé nároky na zaberanie verejného priestranstva. Základom sú investície do integrovaného dopravného systému, preferencia verejnej a nemotorovej dopravy, zavádzanie nových a inovatívnych služieb vo verejnej doprave, vrátane zvyšovania bezpečnosti a v neposlednom rade i podporou elektromobility a ekologizácie verejnej dopravy a s tým súvisiacej obnovy vozidlového parku.

Zvýšenie atraktivity a hodnoty mestskej funkčnej oblasti kvalitnou a k pamiatkovým hodnotám citlivou obnovou a trvalo udržateľným využívaním kultúrneho dedičstva s možnosťou použitia nových technológií a inovácií a takisto aj podporou rozvoja kreatívneho priemyslu.

Koncentrácia na tieto oblasti podpory by mala zásadným spôsobom prispieť k príťažlivosti mestskej funkčnej oblasti, vytvoreniu vysokokvalifikovaných pracovných miest a k zvýšeniu konkurencieschopnosti a prosperity nielen funkčnej mestskej oblasti, ale aj celého kraja.

PRIORITA 2. Zelená a zdravá funkčná mestská oblasť súvisí napĺňaním politických cieľov 1 EÚ – Inteligentnejšia Európa, 2 EÚ– Nízkouhlíková Európa , 4 – Sociálnejšia Európa a tie aj 5 EÚ - Európa bližšie k občanom a je v súlade so všetkými prioritami IUS BBSK: 2 – Zelený kraj pre budúce generácie a 3 – Súdržná a vzdelaná spoločnosť.

Zelená a zdravá mestská funkčná oblasť je zameraná hlavne na vytváranie a udržiavanie zdravého mestského prostredia odolávajúceho zmene klímy a využívajúceho nové technológie s dôrazom na zvýšenie zdravia obyvateľov.

Súčasťou zdravého a zeleného mestského prostredia a jeho zázemia sú moderné., dostupné a kvalitné služby pre všetkých obyvateľov vo všetkých životných situáciách.

Pozornosť je venovaná najmä zvyšovaniu biodiverzity a odolnosti územia mestskej funkčnej oblasti voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy. Vo vzťahu ku klimatickým zmenám je dôležitým cieľom znížiť energetickú náročnosť v priemysle, ale aj vo verejných budovách a domácnostiach, eliminovať zdroje znečistenia ovzdušia, pôdy a vody vytváranie kvalitných, bezpečných a zelených verejných priestranstiev.

Z hľadiska zdravia obyvateľov je základným cieľom:

- zabezpečenie dostatočných kapacít v zdravotníckych a sociálnych službách s dôrazom na integráciu a zvyšovanie efektívnosti služieb a využívaním digitalizácie a nových technológií,
- dobudovanie športovej vybavenosti a dostatku kapacít pre voľnočasové a pohybové aktivity obyvateľov všetkých kategórií.

PRIORITA 3. Dobré spravovaná mestská funkčná oblasť a mesto Banská Bystrica prispieva k naplneniu Cieľa politiky EÚ 4 Sociálnejšia Európa a Cieľa 5 Európa bližšie k občanom a čiastočne k Cieľu 1 Inteligentnejšia Európa a reflektuje aj na prioritu 3 IUS BBSK – súdržná a vzdelaná spoločnosť.

Dobré spravovanie mestskej funkčnej oblasti sa sústreďuje na vytvorenie podmienok pre kvalitný manažment správy a riadenia územia mestskej funkčnej oblasti:

- budovaním odborných kapacít samosprávy,
- budovaním kapacít občianskej spoločnosti a ďalších sociálno-ekonomických partnerov s cieľom spoločného rozhodovania o správe územia v súlade s konceptom pre otvorené vládnutie,
- sprístupnením otvorených dát pre možné využívanie podnikateľmi, odbornou i širokou verejnosťou,
- kybernetickú bezpečnosť, poskytovanie digitálnych služieb samosprávou.

Významným prvkom v správe vecí verejných je podiel obyvateľov na tvorbe verejných politík a s tým spojenú spoluúčasť verejnosti na tvorbe a formovaním verejných priestorov, hlavne priamo ovplyvňujúcich kvalitu denného života obyvateľov na sídliskách a vo vnútroblokoch. To si vyžaduje dlhodobý proces, podporu komunitnému organizovaniu a vzdelávaniu k participácii a to ako na strane verejnosti, tak aj na strane samospráv.

Inteligentné riešenia v správe mestskej funkčnej oblasti súvisia predovšetkým s digitalizáciou verejných služieb a využívaním otvorených dát v riadení rozvoja územia. Tie budú podkladom v rozhodovaní o efektívnom umiestnení investícií v území mestskej funkčnej oblasti tak, aby mali všetci obyvatelia rovnako dostupné a kvalitné verejné služby.

Dôležitým faktorom pre aktívny a plnohodnotný život všetkých obyvateľov je ich a bezpečnosť a dostupnosť uspokojovania ich základných a špecifických potrieb. Špecifickou skupinou, ktorá

potrebuje zvýšenú mieru pozornosti a podpory sú hlavne mladí ľudia, zdravotne postihnutí, seniori a skupiny obyvateľov ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením.

Dobré spravovanie územia sa prejavuje práve v tom akú pozornosť venuje samospráva týmto skupinám obyvateľov a aké vytvára podmienky pre ich bezpečnosť a elimináciu nárastu extrémizmu a dezinformačných aktivít. Cieľom je budovať aktívne, odolné a udržateľné komunity a podporovať ich rozvoj a participáciu na správe vecí verejných.

Realizácia všetkých troch priorít by mala prispieť k realizácii hlavného cieľa stratégie a v území funkčnej mestskej oblasti nielen udržať a prilákať mladých a vzdelaných ľudí, ale zatriktívniť celé územie tak ako pre obyvateľov, aj pre návštevníkov, podnikateľov a investorov.

4 IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA

Implementačný mechanizmus IÚS FMO Banská Bystrica

Štruktúra riadenia implementácie IÚS je stanovená v súlade so znením článku 29 všeobecného nariadenia EÚ a Zákona o príspevkoch z fondov Európskej únie. Mechanizmus implementácie IÚS je založený na princípe partnerstva, pričom viacúrovňové riadenie sa uplatňuje najmä pri príprave, schvaľovaní, implementácii, monitorovaní a hodnotení IÚS, ktoré sa vykonáva v partnerstve najmä so zástupcami samospráv a miestnych partnerov. Vzhľadom na osobitnú alokáciu prostriedkov fondov EÚ na podporu udržateľného rozvoja funkčných mestských oblastí, bola pre FMO Banská Bystrica zriadené Kooperačná rada FMO Banská Bystrica s vlastným štatútom a rokovacím poriadkom.

Kooperačná rada FMO Banská Bystrica je v zmysle zákona kľúčovým inštitucionálnym mechanizmom pre rozvoj územia FMO prostredníctvom IÚS FMO Banská Bystrica a implementáciu v rámci Programu Slovensko. Kooperačná rada FMO Banská Bystrica nie je komorou Rady partnerstva, ale má zástupcu v komore samosprávy. Predsedom Kooperačnej rady FMO Banská Bystrica je primátor jadrového mesta Banská Bystrica. Predseda Kooperačnej rady FMO Banská Bystrica koordinuje a informuje o činnosti Kooperačnej rady FMO Banská Bystrica ostatné komory Rady partnerstva BBSK, vrátane Komory štátnej správy.

Rada partnerstva BBSK a Kooperačná rada FMO Banská Bystrica UMR sú zodpovedné najmä za:

- tvorbu a schvaľovanie IÚS BBSK/IÚS FMO Banská Bystrica,
- tvorbu zásobníka zámerov investičných a neinvestičných akcií, integrovaných investičných balíčkov a IÚI,
- schvaľovanie zámerov investičných a neinvestičných akcií, integrovaných investičných balíčkov a IÚI,
- koordináciu implementácie IÚS BBSK/IÚS FMO Banská Bystrica, resp. IÚS SPR Banská Bystrica – Brezno,
- monitorovanie a hodnotenie implementácie IÚS BBSK/IÚS FMO Banská Bystrica.

V programovom období 2021–2027 sa bude časť špecifických cieľov v Programe Slovensko ako jedinom operačnom programe pre SR a Partnerskej dohode implementovať prostredníctvom integrovaných územných investícií (IÚI).

Navrhovaný Implementačný mechanizmus IÚS definoval:

- rozsah špecifických cieľov P SK, ktoré sa môžu implementovať v rámci IÚS priamo v tzv. nedopytovom systéme a rozsah špecifických cieľov v tzv. zvýhodnenom dopytovom systéme,
- metodiku rozdelenia alokácie medzi subjekty IÚS (8 VÚC a 18 mestských oblastí),
- kompetencie Rád partnerstva VÚC a Kooperačných rád mestských území a spôsob schvaľovania zámerov investičných akcií IÚS,
- systém administratívnej podpory IÚS (Technické sekretariáty Rád partnerstva VÚC a Administratívne kapacity mestských oblastí).

Pre IÚS BBSK bolo alokovaných 240,4 mil. eur a pre IÚS FMO Banská Bystrica 65,7 mil. eur vrátane spolufinancovania. Alokácie sú rozdelené na pevnú časť (VÚC 90%, FMO 70%) a tzv. výkonnostnú rezervu (VÚC 10 %, FMO 30%), ktorá bude pridelená vo fáze strednodobého prehodnotenia v roku 2025. V prípade BBSK je možné počítať aj s dodatočnými zdrojmi z Fondu spravodlivej transformácie a Iniciatívy Dobiehajúce regióny (CuRI).

Vo vzťahu k financovaniu aktivít z fondov EÚ budú kľúčové 2 úrovne, a to **zoznam investičných a neinvestičných akcií formou integrovaných investičných balíčkov** (vo fáze prípravy a schvaľovania IÚS) a **konkrétne zámery investičných a neinvestičných akcií** (po schválení IÚS). Zoznam investičných a neinvestičných akcií formou integrovaných investičných balíčkov obsahuje základný popis navrhovaných investičných a neinvestičných akcií všetkých partnerov v území. Vhodnou kombináciou akcií/intervencií v pôsobnosti miestnej samosprávy, regionálnej samosprávy a ústredných orgánov štátnej správy a SEP vznikne **integrovaný investičný balíček** (ďalej „IIB“). Kooperačná rada FMO Banská Bystrica schvaľuje IÚS FMO Banská Bystrica vrátane návrhu IIB a po schválení IÚS postupne Kooperačná rada FMO Banská Bystrica, Rada partnerstva BBSK alebo ústredné orgány štátnej správy, a to na základe svojej kompetencie a schválených hodnotiacich kritérií schvaľujú jednotlivé investičné a neinvestičné akcie pre vypracovanie ŽoNFP na základe integrovanej výzvy. V prípade, že nie je možné investičnú alebo neinvestičnú akciu schváliť ako tzv. bezpečnú akciu a intervencia je súčasťou IIB/IÚI, Kooperačná rada schvaľuje túto akciu pre podanie ŽoNFP pre dopytovú výzvu.

Administratívne kapacity FMO Banská Bystrica ako súčasť Mestského úradu v Banskej Bystrici budú zabezpečovať podporu pri príprave, implementácii a monitorovaní IÚS FMO Banská Bystrica a príprave zámerov investičných a neinvestičných akcií.

Na úrovni BBSK **Technický sekretariát Rady partnerstva BBSK** ako súčasť Úradu BBSK bude zabezpečovať podporu pri príprave a implementácii spoločných investičných akcií IÚS BBSK a IÚS FMO Banská Bystrica.

Implementačná štruktúra IÚS FMO Banská Bystrica

Implementačná štruktúra vychádza čiastočne z odporúčanej metodiky pre prípravu a implementáciu PHRSR a najlepšej praxe z predchádzajúceho programového obdobia a je tvorená Kooperačnou radou FMO Banská Bystrica, tematickými pracovnými skupinami a konzultačným fórom, spoločným expertným tímom (externí konzultanti a vybraní zamestnanci MsÚ Banská Bystrica, ktorí dočasne zabezpečovali funkciu administratívnych kapacít FMO Banská Bystrica počas prípravy IÚS FMO Banská Bystrica. Po schválení IÚS FMO Banská Bystrica budú tematické pracovné skupiny pokračovať ako strategické projektové tímy v súlade so schválenými investičnými a neinvestičnými akciami administratívne podporované pracovníkmi – Administratívnou kapacitou IÚS FMO Banská Bystrica.

Implementačnú štruktúru IÚS FMO Banská Bystrica pre fázu prípravy tvorili:

- riadiaci tím FMO Banská Bystrica tvorený zástupcami jadrového mesta, zástupcami SEP, externými konzultantmi a expertmi,
- tematické pracovné skupiny,
- konzultačné fórum,
- zamestnanci odboru rozvoja MsÚ Banská Bystrica, ktorí dočasne zabezpečujú funkciu administratívnych kapacít FMO BB.

Implementačná štruktúra IÚS FMO Banská Bystrica pre fázu realizácie stratégie bude tvorená:

- Kooperačná rada FMO Banská Bystrica,
- expertný tím FMO Banská Bystrica tvorený zástupcami jadrového mesta a obcí, zástupcami SEP, externými konzultantmi a expertmi,
- tematické pracovné skupiny,
- konzultačné fórum,
- zamestnanci odboru rozvoja MsÚ Banská Bystrica s funkciou Administratívnej kapacity FMO Banská Bystrica.

Riadiaci tím FMO Banská Bystrica koordinoval prípravu a spracovanie IÚS a úzko spolupracoval s tematickými pracovnými skupinami. Na čele riadiaceho tímu bol zástupca jadrového mesta. V procese prípravy a spracovania IÚS FMO Banská Bystrica členmi riadiaceho tímu boli aj vedúci tematických pracovných skupín, vybraní experti z radov SEP a externí konzultant a zástupca RZMO. Funkcie riadiaceho tímu v procese realizácie vo veľkej miere prevezme Kooperačná rada FMO Banská Bystrica a administratívne kapacity FMO Banská Bystrica.

Kooperačná rada FMO Banská Bystrica je stálym kolektívnym komunikačným a koordinačným orgánom a nástrojom územnej spolupráce. Kooperačná rada je vytváraná z iniciatívy jadrového mesta. Jej pôsobenie upravuje schválený Štatút a Rokovací poriadok.

Tematické pracovné skupiny FMO Banská Bystrica (ďalej len „TPS“) sú poradnými a iniciačnými orgánmi Kooperačnej rady. Tematické pracovné skupiny sa podieľajú na príprave, spracovaní aj realizácii IÚS FMO Banská Bystrica v súlade s metodickými pokynmi, resp. najlepšou praxou a v súlade so schváleným štatútom Kooperačnej rady. TPS sú zložené zo zástupcov rôznych aktérov riešených tematických oblastí na území FMO Banská Bystrica, prinášajú špecifické vedomosti o danej problematike, odporúčajú zmeny navrhovaných integrovaných riešení, môžu na požiadanie Kooperačnej rady zabezpečovať hodnotenie navrhovaných investičných a neinvestičných akcií, navrhovať dodatočné výberové a hodnotiace kritériá. Tematické pracovné skupiny a konzultačné fórum predstavujú pilotnú implementáciu Iniciatívy otvoreného vládnutia OGP Local pri príprave a realizácii IÚS FMO Banská Bystrica.

Vedúci TPS FMO Banská Bystrica boli menovaní v máji 2021. V rámci prípravy a spracovania IÚS FMO Banská Bystrica pôsobili **tri tematické pracovné skupiny** podľa navrhovaných priorít IÚS:

TPS 1 Prosperujúca mestská funkčná oblasť (strategické oblasti – CR, miestna ekonomika, doprava, vzdelávanie a kultúrne dedičstvo)

TPS 2 Zelená a zdravá mestská funkčná oblasť (strategické oblasti – energetická efektívnosť, adaptácia na zmenu klímy a verejné služby v oblasti zdravia a sociálnej starostlivosti)

TPS 3 Dobré spravovanie mestskej funkčnej oblasti (strategické oblasti – participácia a komunitný rozvoj, bezpečnosť a sociálne istoty pre mladých a ohrozených, budovanie kapacít pre dobré spravovanie, dátový manažment a digitalizácia)

Konzultačné fórum bolo vytvorené s cieľom posilniť participáciu širšej verejnosti a najmä obyvateľstva FMO BB a zapojiť ďalších expertov do prípravy IÚS FMO Banská Bystrica.

Administratívna kapacita FMO Banská Bystrica (ďalej len „AK“) zabezpečuje koordináciu, strategické plánovanie, analýzy a podporu pri príprave a implementácii konkrétnych akcií spojených s realizáciou IÚS FMO Banská Bystrica. Administratívne kapacity FMO Banská Bystrica tvorí poverená organizačná jednotka jadrového mesta Banská Bystrica a ich činnosť je čiastočne hradená z technickej pomoci EÚ.

Posudzovanie zámerov investičných a neinvestičných akcií IÚS

Posudzovanie konkrétnych zámerov investičných a neinvestičných akcií bude realizované na základe vopred schválených výberových/hodnotiacich kritérií s dôrazom na dlhodobú udržateľnosť a dopad zámeru. Určenie kritérií a nastavenie váh je potrebné prerokovať v tematických pracovných skupinách a schváliť v Kooperačnej rade FMO BB.

Na celkové zhodnotenie stavu a porovnanie navrhovaných investičných a neinvestičných aktivít v rámci IÚS FMO Banská Bystrica môže Kooperačná rada FMO BB ako doplnkovú použiť metódu **multikriteriálnej analýzy**, ktorá využíva vopred vytipované kritériá s určenými váhami. Zvolená metodika uľahčuje rozhodovací proces Kooperačnej rady FMO BB v prípade obmedzenej alokácie a veľkého počtu navrhovaných akcií a umožňuje efektívne zacieliť podporu do územia na základe ďalších zvolených kritérií.

V rámci tejto metódy sa postupuje nasledovne:

- určia sa **kritériá a ich váhy** (súčet hodnôt váh sa bude rovnať 100),
- pre jednotlivé investičné akcie sa získajú údaje a určia **hodnoty kritérií**,
- na základe váh sa prepočítajú **relatívne hodnoty kritérií**,
- súčtom relatívnych váh kritérií sa určí **index**,
- podľa dosiahnutého indexu sa vyhodnotí **poradie investičných akcií**.

Do posudzovania budú zaradené iba investičné aktivity, ktoré spĺňajú **základné kritériá**:

- súlad projektu so špecifickými cieľmi PHRSR/IÚS FMO,
- žiadateľ je v prípade investičnej alebo neinvestičnej akcie oprávneným žiadateľom P SK, POO alebo iného nástroja EÚ.

Pri posudzovaní navrhujeme použiť minimálne tieto **doplnkové kritériá**:

- pripravenosť projektu,
- výška spolufinancovania projektu samosprávou a finančné kapacity žiadateľa,
- príspevok investičnej akcie k naplneniu ukazovateľov IÚS FMO

Metodika posudzovania hodnotenia zámerov investičných a neinvestičných akcií IÚS FMO BB bude prerokovaná a zverejnená najneskôr 1 mesiac pred výberom prvých akcií zo Zásobníka akcií

Kooperačnou radou FMO Banská Bystrica. Príprava metodiky je vedená zahraničnými odborníkmi OECD a EK v rámci pilotnej aplikácie OGP Local.

V **tabuľke č. 4** je uvedený zoznam špecifických cieľov Programu Slovensko implementovaných aj prostredníctvom IÚS FMO Banská Bystrica. V **tabuľke č. 5** je uvedený zoznam oprávnených investícií a reforiem Plánu obnovy a odolnosti adresovaných miestnym samosprávam.

Tabuľka 4 : Zoznam špecifických cieľov Programu Slovensko implementovaných priamo prostredníctvom IÚS

Cieľ politiky P SK	Aktivita oprávnená pre IÚS	Priorita a Opatrenie P SK
Cieľ 1 Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa	Podpora budovania inteligentných miest a regiónov	Priorita 1P1 Veda, výskum, inovácie Opatrenie 1.1.1 Podpora medzisektorovej spolupráce ... Opatrenie 1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov
	Odborné vzdelávanie v kontexte priemyselnej revolúcie 4.0	Priorita 1P1 Veda, výskum, inovácie Opatrenie 1.4.1 Zručnosti pre posilnenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu a budovanie kapacít pre ris3
Cieľ 2 Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa	Podpora budovania vodovodov a kanalizácií (v obciach do 2 000 EO aj nad 2 000 EO)	Priorita 2P2 Životné prostredie Opatrenie 2.5.1. Výstavba stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ Opatrenie 2.5.2.a Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO so zameraním najmä na územia prioritné z environmentálneho hľadiska mimo dobiehajúcich regiónov Opatrenie 2.5.2 Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch Opatrenie 2.5.3 Výstavba verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov Opatrenie 2.5.4.a Výstavba verejných vodovodných sietí v obciach do 2 000 obyvateľov za podmienky súbežnej výstavby alebo existencie infraštruktúry na nakladanie s komunálnymi odpadovými vodami mimo dobiehajúcich regiónov Opatrenie 2.5.4.b Zabezpečenie prístupu k pitnej vode a nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v obciach do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch Opatrenie 2.5.5 Výstavba, intenzifikácia alebo modernizácia úpravni vôd Opatrenie 2.5.6 Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO Opatrenie 2.5.7 Obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov
	Podpora predchádzania vzniku odpadov, budovanie centier/sietí opätovného použitia výrobkov	Priorita 2P2 Životné prostredie Opatrenie 2.6.1 Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov
	Triedený zber komunálnych odpadov so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady	Priorita 2P2 Životné prostredie Opatrenie 2.6.2 Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov
	Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie a recykláciu odpadov	Priorita 2P2 Životné prostredie Opatrenie 2.6.3 Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov
	Podpora biologickej a krajinej diverzity prostredníctvom budovania zelenej a modrej infraštruktúry	Priorita 2P2 Životné prostredie Opatrenie 2.7.3 A Podpora biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržovania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu invázií nepôvodných druhov Opatrenie 2.7.3 B Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v mestách a mestských oblastiach
	Rozvoj verejnej osobnej dopravy	Priorita 2P3 Udržateľná mestská mobilita Opatrenie 2.8.1 Rozvoj verejnej dopravy
	Podpora cyklistickej dopravy	Priorita 2P3 Udržateľná mestská mobilita Opatrenie 2.8.2 Podpora cyklo dopravy

Cieľ 3 Prepojenejšia Európa	Cesty II. a III. Triedy	Priorita 3P1 Doprava Opatrenie 3.2.2 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest II. a III. triedy
	Miestne cesty / Regionálne dopravné služby a infraštruktúra	Priorita 3P1 Doprava Opatrenie 3.2.3 Miestne cesty
Cieľ 4 Sociálnejšia Európa	Deinštitucionalizácia zariadení a služieb, aktívne začlenenie, systém dlhodobej starostlivosti (EFRR aktivity - tvrdé investície, do infraštruktúry)	Priorita 4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby Opatrenia 4k Špecifický cieľ SO (k) Zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti
	Rozvoj infraštruktúry vzdelávania (ERDF aktivity - tvrdé investície)	Priorita 4P2 Kvalitné inkluzívne vzdelávanie Opatrenia 4e Špecifický cieľ SO (e) Zvýšenie kvality, inkluzívnosti a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce okrem iného prostredníctvom potvrdzovania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií vrátane podnikateľských a digitálnych zručností, a tiež prostredníctvom podpory zavádzania systémov duálnej odbornej prípravy a učňovskej prípravy
Cieľ 5 Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov	Priorita 5P1 Moderné regióny Opatrenie 5.1.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiacich v komunite alebo partnerov pôsobiacich v komunite, na základe skúseností s podporou analytických kapacít na úrovni ústrednej štátnej správy
	Kvalitnejšie verejné a otvorené vládnutie	Priorita 5P1 Moderné regióny Opatrenie 5.1.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie
	Prevenia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov	Priorita 5P1 Moderné regióny Opatrenie 5.1.3 Investície do bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity, voľný čas, cykloturistiku	Priorita 5P1 Moderné regióny Opatrenie 5.1.4 Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku
	Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov	Priorita 5P1 Moderné regióny Opatrenie 5.1.5 Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 5: Zoznam investícií a reforiem Plánu obnovy a odolnosti adresovaných miestnym samosprávam

Priorita POO	Tematický komponent POO	Investícia alebo reforma POO	
Priorita 1 Zelená ekonomika	Komponent 1 Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra	-	
	Komponent 2 Obnova budov	Investícia 2.2 Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov	
	Komponent 3 Udržateľná doprava		Reforma 1.2 Reforma verejnej osobnej dopravy
			Investícia 3.1 Rozvoj infraštruktúry nízkoúhlíkovej dopravy Investícia 3.4 Podpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony
	Komponent 4 Dekarbonizácia priemyslu	-	
		Reforma 5.1 Reforma krajinného plánovania	

	Komponent 5 Adaptácia na zmenu klímy	Investícia 5.1 Adaptácia regiónov na klimatickú zmenu s dôrazom na ochranu prírody a rozvoj biodiverzity
Priorita 2 Kvalitné vzdelávanie	Komponent 6 Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch	Reforma 6.5 Podpora desegregácie škôl Investícia 6.1 Debarierizácia školských budov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému
	Komponent 7 Vzdelávanie pre 21. storočie	Investícia 7.1 Investície do digitalizácie v školách Investícia 7.2 Dobudovanie školskej infraštruktúry
	Komponent 8 Zvýšenie výkonnosti slovenských škôl	-
Priorita 3 Veda, výskum, inovácie	Komponent 9 Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií	Investícia 9.6 Finančné nástroje na podporu inovácií
	Komponent 10 Lákanie a udržanie talentov	Investícia 10.1 Podporné nástroje a asistencia pre navrátilcov, vysokokvalifikovaných zamestnancov z tretích krajín a ich rodinných príslušníkov a zahraničných vysokoškolských študentov študujúcich na Slovensku
Priorita 4 Lepšie zdravie	Komponent 11 Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť	Reforma 11.1 Optimalizácia siete nemocníc (OSN) (prepojenie s Reformami 2, 3, 4, 5 a investíciami 1, 2, a 4) Reforma 11.2 Reforma prípravy investičných projektov v zdravotníctve (prepojenie s investíciami naprieč zdravotníctvom) Investícia 11.2 Nová sieť nemocníc – výstavba, rekonštrukcie a vybavenie
	Komponent 12 Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie	Reforma 12.2 Rozvoj akútne poddimenzovaných kapacitných oblastí v starostlivosti o duševné zdravie (prepojenie na Reformu 1.2, 3 a 4)
	Komponent 13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť	Reforma 13.1 Reforma integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti
		Reforma 13.3 Reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a zabezpečenie infraštruktúry pre jej implementáciu
		Investícia 13.1 Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti
		Investícia 13.2 Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti
Investícia 13.3 Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti		
Priorita 5 Efektívna verejná správa a digitalizácia	Komponent 14 Zlepšenie podnikateľského prostredia	Reforma 14.3 Reforma verejného obstarávania Investícia 14.3 Profesionalizácia vo verejnom obstarávaní
	Komponent 15 Reforma justície	-
	Komponent 16 Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva	Reforma 16.4 / Investícia 16.4 Zefektívnenie, optimalizácia a posilnenie administratívnych kapacít na rôznych úrovniach verejnej správy
	Komponent 17 Digitálne Slovensko (štat v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	Investícia 17.1 Lepšie služby pre občanov a podnikateľov
		Investícia 17.2 Digitálna transformácia poskytovania služieb verejnej správy
Komponent 18 Zdravé verejné financie	-	

Zdroj: vlastné spracovanie

Zosúladzovanie zámerov investičných a neinvestičných akcií FMO BB na subregionálnej a regionálnej úrovni

Zásobník investičných a neinvestičných akcií IÚS FMO Banská Bystrica obsahuje aj investičné a neinvestičné akcie, ktoré predstavujú vertikálnu integráciu s investičnými akciami na subregionálnej úrovni vo vzťahu k SPR Banská Bystrica- Brezno a SPR STRED, s investičnými akciami FMO Banská Bystrica a UMR Zvolen formou spoločných investičných a neinvestičných akcií a na regionálnej úrovni v úzkej spolupráci s BBSK.

Na základe výstupov tematických pracovných skupín BBSK, ktoré pre SPR okresy Banská Bystrica a Brezno identifikovali kľúčové aktivity pre toto vybrané územie, tematické pracovné skupiny FMO Banská Bystrica navrhli pre spoločnú realizáciu a zaradenie do integrovaných investičných balíčkov

FMO Banská Bystrica nasledovné investičné a neinvestičné akcie, pričom kľúčová bude úzka spolupráca všetkých aktérov v území, návrh spoločných akcií je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 6: Návrh spoločných akcií FMO Banská Bystrica a SPR Banská Bystrica – Brezno

Tematická oblasť BBSK/SPR	Navrhovaná kľúčová aktivita SPR	Investičná akcia FMO Banská Bystrica
Ekonomický rozvoj, podnikanie a inovácie	Podpora cyklo dopravy ako súčasť udržateľnej mobility	IDS FMO Banská Bystrica
Kultúra, šport, voľný čas a mládež	Európska Fuggerovská cesta Historický odkaz SNP Železná cesta Horehroním – sieť cyklotrás	Sieť cyklo dopravných ciest a cyklotrás FMO BB
Vzdelávanie	Regionálna platforma OVP	Vzdelávacia infraštruktúra ZŠ a MŠ, podpora záujmového vzdelávania
Moderná samospráva	Digitalizácia verejnej správy Vytvorenie administratívnej, plánovacej a koordinačnej štruktúry pre SPR	Digitálna FMO Banská Bystrica Inštitút otvoreného vládnutia Integrácia verejných služieb (sociálne a zdravotné)

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe výstupov tematických pracovných skupín BBSK, ktoré pre SPR STRED okresy (Zvolen, Krupina a Detva) identifikovali kľúčové aktivity pre toto vybrané územie, tematické pracovné skupiny FMO Banská Bystrica s cieľom posilniť väzbu medzi FMO Banská Bystrica a UMR Zvolen nasledovné investičné akcie, návrh spoločných akcií je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 7: Návrh spoločných akcií FMO Banská Bystrica a SPR STRED

Tematická oblasť BBSK/SPR	Navrhovaná kľúčová aktivita SPR	Investičná akcia FMO Banská Bystrica
Ekonomický rozvoj, podnikanie a inovácie	Podpora cyklo dopravy ako súčasť udržateľnej mobility	IDS FMO Banská Bystrica Sieť cyklo dopravných ciest a cyklotrás FMO Podpora obehového hospodárstva
Kultúra, šport, voľný čas a mládež	Podpora prepojenia miest a obcí prostredníctvom nemotorovej dopravy	Sieť cyklo dopravných ciest a cyklotrás FMO
Vzdelávanie	Regionálna platforma OVP	Podpora praktického vzdelávania a ČŽV
Moderná samospráva		Digitálna FMO Banská Bystrica a UMR Zvolen Energetický manažment v mestských oblastiach

Zdroj: vlastné spracovanie

Na regionálnej úrovni budú investičné akcie FMO Banská Bystrica nadväzovať na kľúčové projekty BBSK a to najmä:

- DeKáč – centrum kultúry, vedy a inovácií
- Regionálne inovačné centrum BBSK – nástroj regionálnej inovačnej politiky na podporu talentov, akceleráciu inovácií a udržateľný rozvoj
- Integrovaný dopravný systém BBSK

Integrované riešenia

Integrácia investičných a neinvestičných akcií je dosahovaná na úrovniach:

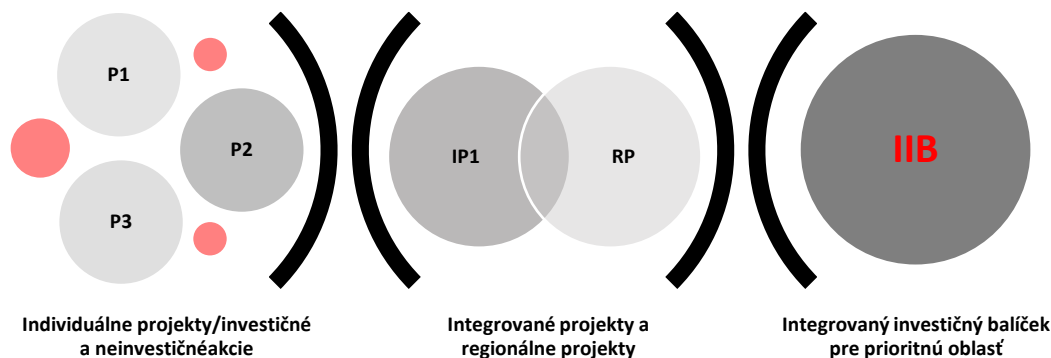
- **tematická integrácia** – kombinácia aktivít v rámci viac ako jedného špecifického cieľa politiky súdržnosti EÚ,
- **územná integrácia** – kombinácia aktivít bez ohľadu na administratívne hranice obcí,
- **organizačná integrácia** – kombinácia činností rôznych zainteresovaných strán a partnerov v území,
- **vertikálna a horizontálna integrácia** - spolupráca rôznych úrovní a partnerov,
- **organizačná integrácia** – kombinácia rôznych aktérov v území, vytváranie partnerstiev
- **finančná integrácia** – IÚI môže integrovať aktivity podporené prostredníctvom CLLD alebo iných mechanizmov.

Keďže koncept integrácie investičných a neinvestičných akcií nie je v súčasnosti dostatočne legislatívne dostatočne upravený, vychádza len z neformálnych skúseností a pilotných riešení, ale aj napriek tomu navrhovaný implementačný mechanizmus umožňuje integráciu na všetkých úrovniach. Účelom zriadenia Rád partnerstva a Kooperačných rád je zabezpečenie interakcie strategických rámcov a aktivít územných aktérov prostredníctvom vzájomného informovania o investičných a neinvestičných prioritách a plánovaných investičných a neinvestičných akciách za účelom hľadania synergií a komplementarity v implementácii a dopadoch realizovaných konkrétnych intervencií.

Miera integrácie je dôležitá už v prípravnej fáze a vyžaduje si koordináciu aktérov v území a ich očakávaní, kde nezastupiteľnú úlohu majú tematické pracovné skupiny/strategické projektové tímy a zároveň je dôležité zosúladiť záujmy a očakávania aktérov aj k prioritácii, udržateľnosti a orientácii na výsledok.

Proces tvorby integrovaných investičných balíčkov je znázornený na obrázku č. 4 a predstavuje posun od individuálnych projektov cez integrované projekty až po integrované tematické alebo územné investičné balíčky. Podrobnejší popis integrovaných investičných balíčkov je uvedený v kapitole venovanej akčnému plánu a jednotlivé investičné a neinvestičné akcie sú detailnejšie popísané k Prílohe Katalóg akcií IÚS FMO Banská Bystrica.

Obrázok 6: Integrácia investičných a neinvestičných akcií

Zdroj: Vlastné spracovanie

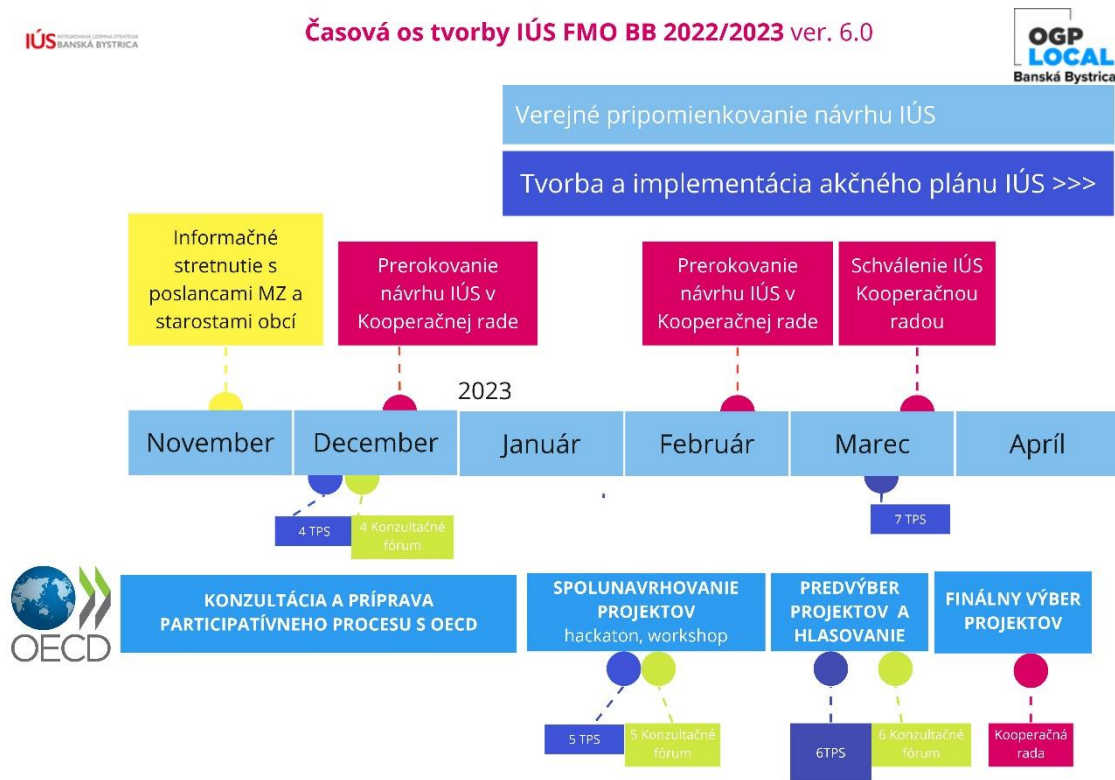
Pri tvorbe návrhu IÚS je potrebné prihliadať na uplatnenie pravidiel tematickej koncentrácie pre Európsky fond regionálneho rozvoja pre Cieľ politiky súdržnosti 1 – Inovatívnejšia Európa (CP1) a Cieľ politiky súdržnosti 2 – Zelená Európa (CP 2) na regionálnej úrovni, t. j.:

- min. 25 % zdrojov na CP1 a 30 % na CP2 v rámci menej rozvinutých regiónov (v celej SR okrem Bratislavského samosprávneho kraja),
- min. 85 % na CP1 a CP2 v rámci viac rozvinutých regiónov (v Bratislavskom kraji).

Proces tvorby IIB pozostáva z nasledujúcich 11 krokov:

1. Tvorba zásobníka akcií (členovia RT a TPS FMO, príp. aj verejnosť vytvoria otvorený zásobník, AK FMO koordinuje proces).
2. Tvorba návrhu zámeru IIB (členovia RT FMO pripraví návrh IIB).
3. Prediskutovanie integrovaného charakteru zámeru IIB (TPS vypracujú odporúčania k IIB, AK FMO koordinuje proces).
4. Vypracovanie formuláru zámeru akcie (partneri vypracujú formulár ZA IIB, AK FMO koordinuje proces).
5. Posúdenie súladu zámeru akcie s cieľmi IÚS BBSK a regionálnych sektorových stratégií (AK KR posúdi súlad).
6. Predbežné posúdenie zámeru akcie (AK FMO môže zámer konzultovať s Regionálnym centrom MIRRI a vypracuje odporúčanie pre KR FMO Banská Bystrica a príslušnú TPS).
7. Odborné posúdenie zámeru akcie príslušnou tematickou pracovnou skupinou a vypracovanie stanoviska.
8. Výber/schvaľovanie zámerov akcií (KR FMO schváli zámer akcie, AK FMO zašle zoznam vybraných akcií prostredníctvom informačného monitorovacieho systému, žiadatelia iniciujú proces verejného obstarávania).
9. Vypracovanie žiadosti o poskytnutie NFP pre schválenú akciu (partneri/žadatelia vypracujú individuálne žiadosti o NFP, AK FMO koordinuje proces).
10. Konanie o žiadosti o NFP prostredníctvom informačného monitorovacieho systému, Riadiaci orgán/sprostredkovateľský orgán vydá rozhodnutie o NFP).
11. Schválenie finančnej podpory (žadateľ a Riadiaci/Sprostredkovací orgán uzatvoria zmluvu o poskytnutí NFP, hlavný partner a partneri uzatvoria osobitné samostatné zmluvy).

Obrázok 7: Integrácia investičných a neinvestičných akcií z pohľadu OGP Local II. fáza

Zdroj: vlastné spracovanie

Akčný plán IÚS FMO Banská Bystrica

Manažér IÚS (poverený pracovník AK FMO Banská Bystrica) v spolupráci s tematickými pracovnými skupinami vypracuje návrh Akčného plánu IÚS FMO Banská Bystrica na obdobie 2 rokov s výhľadom na nasledujúce dva roky. Pri spracovaní akčného plánu vychádza zo schválenej IÚS FMO Banská Bystrica. Do akčného plánu zahrnie prioritne **tzv. bezpečné investičné a neinvestičné akcie**, t.j. akcie s najväčším územným dopadom resp. príspevkom k cieľom IÚS Banská Bystrica financované z vlastnej alokácie a prepojením na projekty realizované na území SPR, UMR Zvolen a BBSK, ktoré vyberie z Databázy investičných a neinvestičných akcií a zo Zásobníka investičných a neinvestičných akcií. Bezpečné a strategické investičné a neinvestičné akcie doplní v druhom kroku o synergické a komplementárne akcie na výzvy dopytového systému Programu Slovensko, Plánu obnovy a odolnosti SR a ostatných finančných zdrojov a programov EÚ podľa zvoleného modelu financovania.

Návrh Akčného plánu IÚS FMO Banská Bystrica predloží na rokovanie tematických pracovných skupín a po jeho posúdení na schválenie Kooperačnej rade FMO Banská Bystrica a bude vypracovaný participatívne spoločne s miestnymi aktérmi v súlade s navrhnutou metodikou jednotným spôsobom a môže byť schválený mestským a miestnym zastupiteľstvom ako nevyhnutný krok k schváleniu spolufinancovania z vlastných zdrojov.

Investičné akcie IÚS FMO Banská Bystrica

Databáza investičných akcií IÚS FMO Banská Bystrica tvorilo k 30. 11. 2023 spolu 191 individuálnych investičných a neinvestičných akcií mesta Banská Bystrica a obcí na území FMO, z toho bolo identifikovaných 7 spoločných investičných akcií s plánovanou realizáciou na úrovni SPR Banská Bystrica – Brezno, 3 spoločné investičné akcie FMO Banská Bystrica a FMO Zvolen (cez dve SPR v BBSK). Investičné akcie sú zoradené prioritne podľa tematických oblastí, ktoré nadväzujú na priority, strategické oblasti a špecifické ciele IÚS Banská Bystrica.

Zoznam navrhovaných investičných akcií je uvedený v **prílohe č. 2**.

Monitorovanie a hodnotenie IÚS FMO Banská Bystrica

Monitorovanie a hodnotenie IÚS FMO Banská Bystrica bude realizovať administratívna kapacita FMO Banská Bystrica v úzkej spolupráci s tematickými pracovnými skupinami a v súlade s metodickými pokynmi MIRRI. Základným nástrojom monitorovania IÚS by mať byť monitorovací systém pre programové obdobie 2021 – 2027 (ďalej len „ITMS P SK“). Monitorovanie a hodnotenie IÚS FMO Banská Bystrica sa bude realizovať v pravidelných intervaloch prostredníctvom súboru ukazovateľov podľa metodických pokynov MIRRI (súbor povinných ukazovateľov pre programové obdobie 2021 – 2027 a Program Slovensko) a prostredníctvom ukazovateľov IÚS FMO Banská Bystrica. Pri ukazovateľoch sa bude sledovať príspevok k plneniu cieľa k 31.12. príslušného roku a splnenie cieľovej hodnoty. Realizáciu IÚS FMO Banská Bystrica je možné sledovať aj prostredníctvom nasledovných nepovinných ukazovateľov uvedených v tabuľke č. 9.

Tabuľka 9: Nepovinné ukazovatele realizácie IÚS FMO Banská Bystrica

Kód ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Zdroj dát
BB01	Výška zazmluvnených finančných prostriedkov z vlastnej alokácie	% podiel z celkovej alokácie	ITMS 2014+, nový IS, vlastná evidencia AK FMO BB
BB02	Výška získaných NFP dopytovo orientovaných projektov	Celková výška alokácie v EUR	ITMS 2014+, nový IS, vlastná evidencia, AK FMO BB
BB03	Podané žiadosti o NFP	Počet podaných žiadostí o NFP	ITMS 2014+, nový IS, vlastná evidencia AK FMO BB
BB04	Ukončené investičné akcie	Počet ukončených investičných akcií	ITMS 2014+, nový IS, vlastná evidencia, AK FMO BB
BB05	Účasť SEP na realizácii IÚS	Počet podaných žiadostí o NFP za SEP	ITMS 2014+, nový IS, vlastná evidencia, AK FMO BB
BB06	Spoločné projekty na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni	Počet podaných žiadostí o NFP na vyššej úrovni	ITMS 2014+, nový IS, vlastná evidencia AK FMO BB

Zdroj: vlastné spracovanie

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť každoročne komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia ciele navrhnuté v IÚS FMO Banská Bystrica. Výstupom procesu bude Správa o plnení IÚS FMO Banská Bystrica, s ktorou budú oboznámení členovia Kooperačnej rady FMO Banská Bystrica, poslanci mestského a obecných zastupiteľstiev FMO Banská Bystrica, vedúci pracovníci mestského a obecných

úradov FMO Banská Bystrica, členovia TPS a verejnosť. Funkciu monitorovacieho a hodnotiaceho výboru bude plniť Kooperačná rada FMO Banská Bystrica, ktorá bude schvaľovať správu o plnení IÚS FMO Banská Bystrica.

Monitorovanie a hodnotenie IÚS FMO Banská Bystrica sa uskutoční podľa Plánu monitorovania a hodnotenia :

- Monitorovanie IÚS FMO Banská Bystrica sa uskutoční raz ročne k 31.12., poskytnú informácie o realizácii investičných akcií, integrovaných akcií a integrovaných investičných balíčkov.
- Strednodobé hodnotenie IÚS FMO Banská Bystrica sa uskutoční k 30.06.2025.
- Záverečné hodnotenie IÚS FMO Banská Bystrica sa uskutoční po ukončení realizácie IÚS FMO Banská Bystrica, t. j. po fyzickom ukončení všetkých investičných akcií schválených Kooperačnou radou) a poskytnú informácie o vplyve realizovaných intervencií v území FMO Banská Bystrica (predpoklad 30.11. 2027)
- Mimoriadne hodnotenie IÚS FMO Banská Bystrica je možné realizovať na základe rozhodnutia Kooperačnej rady FMO Banská Bystrica alebo požiadaviek MIRRI.

Integrované investičné balíčky IÚS FMO Banská Bystrica

Integrovaný investičný balíček (IIB) je súbor vzájomne prepojených a súvisiacich investičných a neinvestičných akcií, ktorého realizácia ako celku je minimálne potrebná pre naplnenie niektorej z priorit Integrovanej územnej stratégie alebo viacerých špecifických cieľov. Jadrom IIB je investičná alebo neinvestičná akcia alebo súbor investičných a neinvestičných akcií, ktorých realizácia rozhodujúcim spôsobom prispieva k naplneniu ukazovateľov IÚS. Ostatné investičné akcie, ktoré sú doplnkové je možné realizovať v rámci IIB pričom ich realizácia nemá rozhodujúci vplyv na výstup/výsledok a dopad IIB (maximálne 20% podiel).

Investičné a neinvestičné akcie identifikované na území FMO Banská Bystrica boli zoskupené do **3 integrovaných investičných balíčkov**. Vzťah medzi prioritami IÚS a IIB UMR Banská Bystrica je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 8: Vzťah medzi prioritami IÚS FMO Banská a IIB FMO Banská Bystrica

Priority FMO Banská Bystrica	Integrované Investičné balíčky FMO Banská Bystrica
Priorita 1 Prosperujúca mestská funkčná oblasť	IIB 1 Prosperujúca mestská funkčná oblasť a mesto Banská Bystrica <i>- magnet pre mladých a vzdelaných ľudí</i>
Priorita 2 Zelená a zdravá mestská funkčná oblasť	IIB 2: Zelená a zdravá mestská funkčná oblasť a mesto Banská Bystrica
Priorita 3 Dobre spravované mestské funkčné územie	IIB 3: Dobre spravované mestské funkčné územie a mesto Banská Bystrica

Zdroj: Vlastné spracovanie

V **tabuľke č. 9** je ku každému IIB uvedený popis:

- problémy, na ktoré IIB reaguje,
- zameranie IIB,
- špecifické ciele IIB,

- prepojenie na ciele PHRSR/IÚS FMO Banská Bystrica, Program Slovensko a Plán obnovy a odolnosti, resp. iné programy EÚ,
- súlad s inými schválenými strategickými dokumentmi,
- očakávané výsledky IIB a príspevok IIB k vybraným ukazovateľom IÚS,
- požiadavky na národnú, regionálnu a subregionálnu úroveň (vertikálna integrácia).

Vertikálna integrácia investičných akcií na národnej, regionálnej a subregionálnej úrovni bola predmetom predbežných rokovaní zástupcov FMO Banská Bystrica s MIRRI a BBSK v rámci spracovania návrhu IÚS FMO Banská Bystrica (december 2021 – november 2022). Investičné a neinvestičné akcie tvoriace IIB sú a budú predmetom rokovania Kooperačnej rady FMO Banská Bystrica.

Obrázok 8 ukazuje kombináciu integrácie horizontálnej, vertikálnej, finančnej a tematickej na úrovni integrovaného investičného balíčka, kde ľavá strana predstavuje integráciu na miestnej úrovni a pravá strana na vyššej ako miestnej úrovni.

Miestna úroveň predstavuje výber akcií/projektov, ktoré sa budú realizovať najmä samosprávou alebo inými aktérmi na území funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica alebo výber projektov, ktoré by mohli byť zvýhodnené v dopytovom systéme alebo financované z vlastnej alokácie a sú rozdelené na dve skupiny podľa miery dopadu.

Regionálna a národná úroveň výber akcií/projektov, ktoré sa budú realizovať verejnou správou a ich organizáciami alebo inými aktérmi na území funkčnej mestskej oblasti Banská Bystrica alebo výber projektov, ktoré by mohli byť zvýhodnené v dopytovom systéme alebo financované z vlastnej alokácie a rozdelené na dve skupiny podľa miery dopadu.

Obrázok 8: Príklad Integrovaného investičného balíčka - Intervenčná matica IIB

	Miestna úroveň	Regionálna a národná úroveň
VS	<p>Prioritné akcie miest a obcí FMO Banská Bystrica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flexibilný a funkčný systém celoživotného vzdelávania • Bezpečné projekty <ul style="list-style-type: none"> • IDS MFO Banská Bystrica (Sieť moderných nástupných/prestupných bodov IDS, zavedenie systému zdieľanej nemotorovej dopravy, zavedenie SMART riešení – IS, svetelná signalizácia, statická doprava ...) • Ostatné (súvisiace) miest a obcí FMO Banská Bystrica <p>Individuálna obnova KP /dopytové projekty/</p>	<p>Akcie verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni (štátna správa, BBSK, SPR) s dopadom na územie FMO Banská Bystrica</p> <ul style="list-style-type: none"> • IDS Banskobystrický kraj • Strategický plán obnovy kultúrnych pamiatok

	<p>Integrované investičné akcie FMO Banská Bystrica</p> <p>Integrovaná investičná akcia 1.1.: Inovatívna a kreatívna mestská ekonomika</p> <p>Integrovaná investičná akcia 1.2.: Moderný udržateľný dopravný systém</p> <p>Integrovaná investičná akcia 1.3.: Zručnosti 21.storočia pre všetkých</p> <p>Integrovaná investičná akcia 1.4.: Obnova a využívanie kultúrneho dedičstva</p>	
O	<p>Súvisiace akcie iných subjektov realizované na miestnej úrovni na území FMO Banská Bystrica</p>	<p>Súvisiace akcie iných subjektov realizované na regionálnej a národnej úrovni s dopadom na územie FMO Banská Bystrica</p>

Vysvetlivky:

VS - verejná správa

O - ostatní/SEP

Zdroj: vlastné spracovanie

INTEGROVANÝ INVESTIČNÝ BALÍČEK - PROSPERUJÚCA FUNKČNÁ MESTSKÁ OBLASŤ A MESTO BANSKÁ BYSTRICA

Priorita 1 IUS FMO Banská Bystrica

IIB reaguje na problémy

- odchod mladých ľudí z územia, neatraktívnosť pracovného trhu, nesúlad ponuky a dopytu na trhu práce,
- nedostatok inovácií a nedostatočné podmienky na inovačné prístupy,
- nedostatočne moderné, inkluzívne, odborné a celoživotné vzdelávanie, kariérne poradenstvo,
- dopyt po nových formách vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania,
- priemernú kvalitu vzdelávania,
- vysoké emisie a hluková záťaž z dopravy v území,
- nedostatočná bezpečnosť dopravy (vysoký podiel súkromnej prepravy obyvateľov, hustota dopravy na cestách, stav cestnej infraštruktúry),
- nedostatočná dopravná dostupnosť územia
- nedostatočne využitý potenciál na rozvoj cestovného ruchu a kultúry

Špecifické ciele IIB

- vytvoriť podmienky pre zvýšenie inovačnej výkonnosti a vznik pracovných príležitostí v perspektívnych odvetviach,
- zlepšiť kvalitu a dostupnosť celoživotného vzdelávania a poradenstva,
- zvýšiť rozsah a kvalitu poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu a kultúry,
- zlepšiť kvalitu a bezpečnosť dopravnej infraštruktúry ,
- zabezpečiť udržateľnú mobilitu v území a znížiť emisie skleníkových plynov v doprave.

Strategický cieľ, globálne ciele a špecifické ciele PHRSR mesta Banská Bystrica:

SC: Zvýšiť atraktivitu mesta pre občanov, investorov, podnikateľov a návštevníkov

Globálny cieľ I.: Dosiahnuť vyšší ekonomický rast mobilizáciou vnútorného potenciálu

Špecifické ciele PHRSR mesta Banská Bystrica :

1.1 Zvýšiť počet návštevníkov a ich výdavky v Banskej Bystrici.

1.2.1 Zvýšiť počet podnikov v meste a zlepšiť ich ekonomické výsledky.

1.2.2 Znížiť mieru nezamestnanosti.

1.3. Vytvoriť vhodné podmienky na rozvoj vedy a výskumu s prepojením na prax.

1.4 Podporiť udržateľnú zamestnanosť a tvorbu pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom sektore a stimulovať rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií.

2.1.1 Skvalitniť fungujúci systém na podporu rozvoja ľudských zdrojov v oblasti školstva v meste.

2.1.2 Zvýšiť úroveň vzdelávacieho procesu.

2.1.3 Posilniť spoluprácu inštitúcií v školstve.

3.1 Vytvoriť optimálnu ponuku dopravnej obslužnosti územia dobudovaním komunikačnej siete a integráciou všetkých druhov dopravy.

Špecifické ciele PHRSR obcí tvoriacich FMO Banská Bystrica*:

V prípade obcí Kynceľová, Badín, Vlkanová, Hronsek a Nemce sú špecifické ciele IIB v navrhovaných programoch 1,2,7,9. Ak obec nemá zverejnený východiskový strategický dokument (obce Slovenská Ľupča,

Špania Dolina, Harmanec, Nemce, Horné Pršany a Tajov, Kordíky a Riečka) bude sa posudzovať súlad na úrovni BBSK a v prípade ostatných obcí je súlad navrhovaných špecifických cieľov IIB nasledovný:

- Obec Horná Mičiná – ciele Priority 1 a Priority 2 a najmä ciele 2.1., 2.2.
- Obec Malachov – ciele Priority 3
- Obec Môlča – nemá definované ciele pre obec samostatne (spoločné PHRSR)
- Obec Králiky - ciele priority 1 a Priority 3
- Obec Selce – Strategický zámer obce 3,1 a 6

*Poznámka: k 20.1. 2022

Opis IIB

IIB využíva inovačný potenciál akademických, vedecko-výskumných a vývojových inštitúcií v FMO Banská Bystrica a možnosti inovácií v oblastiach: zdravotníctvo, IT, služby.

Zameriava sa na podporu výskumu, vývoja a inovácií, podporu tvorby nových pracovných miest, budovanie inovačných centier, podporu nízkoemisných dopravných a logistických systémov, sieťovanie subjektov. Sieťovanie subjektov verejnej správy, MVO, akademického a podnikateľského sektora umožní prípravu a realizáciu nových, inovatívnych a udržateľných spoločných riešení, vytvorenie lepších podmienok pre vzdelávanie a nových atraktívnych pracovných miest. Pôjde o podporu podnikateľských aktivít, sieťovanie subjektov v oblasti VaV, aplikáciu inovatívnych riešení, digitalizáciu procesov, kybernetickú bezpečnosť, vzdelávanie pracovníkov samosprávy, podporu spoločných projektov samosprávy a VO.

IIB vychádza z identifikovaných potrieb v oblasti vzdelávania, trhu práce a podpory nízkokvalifikovanej pracovnej sily. Pôjde o vytvorenie podmienok pre rozvoj spektra dostupných vzdelávacích aktivít celoživotného vzdelávania a poradenstva pre všetky vekové skupiny s dôrazom na neformálne a záujmové vzdelávanie. IIB obsahuje aktivity zamerané na integráciu znevýhodnených skupín obyvateľstva (vzdelávanie, práca a poradenstvo), vrátane podpory komunitných služieb a iniciatív. Pôjde o podporu pracovných miest pre nízkokvalifikované skupiny obyvateľstva v sociálnych podnikoch.

Zameriava sa na zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti, rekonštrukciu a budovanie cestnej infraštruktúry, zvýšenie bezpečnosti dopravy (úprava nebezpečných cestných úsekov). IPB predpokladá postupnú integráciu dopravného systému, podporu preferencie verejnej hromadnej dopravy (zmeny v organizácii dopravy, nahradenie časti osobnej automobilovej dopravy verejnou dopravou, zvýšenie intenzity železničnej dopravy medzi Zvolenom a Banskou Bystricou a zavedenie smart riešení v doprave. Pôjde tiež o opatrenia zamerané na zníženie hlukovej záťaže z dopravy, rozvoj elektromobility, ekologizáciu MHD (nákup nízkoemisných autobusov MHD), zlepšenie parkovacej politiky a budovanie cyklodopravnej infraštruktúry pre dennú mobilitu obyvateľov (prepojenie verejnej dopravy a cyklodopravy).

Súčasťou IIB je aj podpora cykloturistiky (budovanie a prepojenie cykloturistických trás, budovanie záchytných parkovísk, obstaranie autobusov s priestorom na prevoz bicyklov, prepojenie cyklistiky a cestovného ruchu, vytvorenie cyklookruhu medzi mestami a obcami, aj v prírode, cyklotrasy k minerálnym prameňom a po lesných cestách, vytvorenie ponuky pre cykloturistov na strávenie víkendu v území).

IIB využíva priaznivé podmienky na rozvoj cestovného ruchu v území, a to na mestský a kultúrno-poznávaci cestovný ruch, šport a turistiku, zdravotný a vidiecky cestovný ruch.

Predpokladajú sa investičné akcie zamerané na rozvoj infraštruktúry a produktov cestovného ruchu založených na kultúrnom a prírodnom dedičstve regiónu. Je potrebné orientovať sa na modernizáciu a dobudovanie priestorov pre kultúrne a spoločenské podujatia, prepojenie kultúrnych a kreatívnych centier v území a ich profiláciu (ekológia, kúpeľníctvo, remeslá...), vytvorenie programu regionálneho manažmentu cestovného ruchu a kreatívneho priemyslu, ochrany a rozvoja kultúrneho a prírodného dedičstva.

Očakávané výsledky a ukazovatele

- spoločné projekty a aktivity aktérov v území,
- zvýšenie počtu zapojených subjektov do rozvoja územia,
- rast podnikateľskej aktivity v priemysle a službách,
- nové vedecko-výskumné aktivity,
- aplikácia smart a inovatívnych riešení v samospráve,
- zapojenie nadaných a talentovaných mladých ľudí do riešenia potrieb územia.,
- zrekonštruované a novovybudované prvky dopravnej infraštruktúry,
- zvýšenie podielu nemotorovej a osobnej dopravy,
- nové digitálne služby v doprave,
- zavedenie prvkov udržateľnej a inteligentnej mobility,
- zvýšenie kapacity statickej dopravy.
- rast podnikateľskej aktivity v kreatívnom priemysle a cestovnom ruchu,
- nové produkty CR,
- aplikácia smart a inovatívnych riešení v samospráve,
- zlepšenie dostupnosti atraktivít v území prostredníctvom verejnej a nemotorovej dopravy

Príspevok IIB k naplneniu ukazovateľov IÚS FMO Banská Bystrica a P SK: bude doplnený v súlade s Programovým manuálom P-SK

Navrhovaný ukazovateľ strategického cieľa IÚS :

- nárast obyvateľov v produktívnom veku

Prepojenie na existujúce stratégie a koncepcie FMO Banská Bystrica

- Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja (vrátane IÚS mestskej funkčnej oblasti krajského mesta Banská Bystrica) na roky 2014 -2020 v znení aktualizácií
- príslušné sektorové stratégie a koncepcie na úrovni obcí a mesta Banská Bystrica, ktoré nie sú spracované na celé územie FMO Banská Bystrica (územné plány a pod.)

Prepojenie na realizované projekty (RIÚS Banskobystrického kraja - IÚS FMO Banská Bystrica 2014 -2020)

Bude aktualizované po rokovaní KR FMO Banská Bystrica

Prepojenie na aktivity OP Slovensko

- Podpora budovania inteligentných miest a regiónov
- Odborné vzdelávanie v kontexte priemyselnej revolúcie 4.0
- Rozvoj štruktúry vzdelávania (ERDF aktivity)
- Budovanie administratívnych a analyticko- strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
- Kvalitnejšie verejné vládnutie a otvorené vládnutie
- Rozvoj verejnej osobnej dopravy
- Cesty II. a III. triedy / SPR Banská Bystrica – Brezno
- Miestne komunikácie / SPR Banská Bystrica – Brezno

Návrh investičných a neinvestičných akcií

Investičné akcie je možné integrovať rôznym spôsobom a to minimálne – územne, vecne/tematicky, finančne a organizačne. IIB je primárne integrovaný tematicky.

<p>Strategické investičné akcie FMO BB</p> <ul style="list-style-type: none"> • IDS FMO Banská Bystrica (Sieť moderných nástupných/prestupných bodov IDS, zavedenie systému zdieľanej nemotorovej dopravy, zavedenie SMART riešení – IS, svetelná signalizácia, statická doprava ...) • Podpora elektromobility • Podpora strategickej výskumnej infraštruktúry regionálneho a národného významu v meste Banská Bystrica • Produktové línie pre podporu kultúry a miestnej ekonomiky v oblasti CR • Vybrané projekty - Európske hlavné mesto kultúry 2026 <p>Riešenia na úrovni FMO BB</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie inovačného hub-u pre podporu inovácií v zdravotníctve a zelených komunitných službách • Európska kultúrna cesta - významné miesta vzdelania, baníctva a obchodu (významné európske kultúrne cesty) Sieť kvalitných a bezpečných miestnych komunikácií, cyklotrás a peších trás vrátane (master plán FMO) vrátane smart verejného osvetlenia s nízkou energetickou náročnosťou • Zvýšenie bezpečnosti všetkých účastníkov premávky, budovanie bezbariérových prechodov pre chodcov s použitím špeciálnej dlažby pre slabozrakých a nevidiacich vrátane ich osvetlenia • Podpora špecializácie základných škôl prostredníctvom vytvárania špecializovaných tried a podporou záujmového vzdelávania • Komplexná podpora mladých pedagógov • Moderné otvorené multifunkčné školské areály • Mentoringový program pre talenty a pre deti a žiakov zo znevýhodneného prostredia • Sieť nových kultúrnych miest - Banské pamiatky Špania dolina, Virtuálne múzeum Thurzovsko-Fuggerovskej spoločnosti, Vyhliadka na Urpíne • Obnova a využívanie pamiatok a kultúrnych zariadení napr. Hradný areál a fixácia hradných múrov, Medený Hámor, kaštieľ Radvanských, kaštieľ v Hronseku, meštiansky dom Lazovná 19, Kultúrny dom 	<p>Investičné akcie iných subjektov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • InnoBBSK: Regionálne centrum inovácií • Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v BB kraji (BBSK) • Univerzitný IKT inkubátor (UMB) • Coburgovská železná cesta Horehroním • TUR Španej Doliny s ekocentrom na banícku históriu a podporu miestneho obyvateľstva (BBSK) • DéKáč centrum kultúry, vedy a inovácií (BBSK, Mesto BB) • Rozvoj integrovanej mobility v BBSK • Cyklodopravná trasa medzi mestom Banská Bystrica a obcami Harmanec a Dolný Harmanec (BBSK) • Cyklotrasa BB-Šáľková-Môlča (BBSK) • Autodrómová trať (BB auto klub) • Rekonštrukcia bankých diel (BBSK, GSR, mestá a obce) • Agentúra regionálneho rozvoja a cestovného ruchu (BBSK) • Rekonštrukcia bankých diel (SAŽP, BBSK) • Regionálne inovačné centrum sociálnej ekonomiky (RA-BBSK) <p>Riešenia na úrovni SPR BB -BR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kultúrno-kreatívne centrum -DEKÁČ • Rekonštrukcia vybraných KP (banské diela a súvisiace technické pamiatky) • Prepojenie IDS FMO BB na subregionálnej úrovni
--	--

<p>– Nám. Slobody, BB, kultúrny dom Slovenská Ľupča, a kultúrny dom Kordíky,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitálny sprievodca po Banskej Bystrici a okolí s využitím gamifikácie a zážitkového vzdelávania • Katalóg digitálnych objektov mesta • Zvýšenie atraktivity kultúrnych bodov vo forme súčasných umeleckých (fyzických a digitálnych) miestne špecifických intervencií 	
--	--

INTEGROVANÝ INVESTIČNÝ BALÍČEK - ZELENÁ A ZDRAVÁ FUNKČNÁ MESTSKÁ OBLASŤ A MESTO BANSKÁ BYSTRICA

IIB reaguje na problémy

- zhoršenie kvality zložiek životného prostredia s dopadom na územie a obyvateľov, zvyšovanie environmentálnych rizík spôsobených zmenou klímy a činnosťou ľudí,
- potreba adaptácie mestského prostredia na zmenu klímy,
- absencia obehového hospodárstva, nízke povedomie o potrebe obehového hospodárstva,
- dôležitosť zvýšenia environmentálneho povedomia obyvateľstva,
- odchod obyvateľov z územia, nízka atraktivita územia, nedostatočná kvalita verejných služieb,
- starnutie obyvateľstva, zhoršený zdravotný stav

Cieľ IIB

- zlepšiť kvalitu životného prostredia,
- zaviesť komplexný systém obehového hospodárstva,
- zvýšiť podiel zelených plôch a verejných priestranstiev,
- podporovať koncept zelených oáz,
- zvýšiť environmentálne povedomie obyvateľstva,
- vytvoriť podmienky pre revitalizáciu zanedbaných území a priestorov,
- motivovať podnikateľské k environmentálnej certifikácii a udržateľnému podnikaniu,

Strategický cieľ, globálne ciele a Špecifické ciele PHRSR Banská Bystrica:

Prioritná oblasť 3

SC: Zvýšiť atraktivitu mesta pre občanov, podnikateľov a návštevníkov

Globálny cieľ: Zvýšiť kvalitu života pre všetkých občanov

Špecifické ciele:

7. 1. Zabezpečiť rozvoj zelenej infraštruktúry a adaptáciu mesta na klimatické zmeny
- 7.3.1. Zaviesť systematické vzdelávanie v oblasti environmentálnej výchovy do škôl a pre verejnosť
- 7.3.2. Zvýšiť osvetu v oblasti environmentálnej výchovy
- 7.4.1. Zvýšiť podiel triedeného odpadu na celkovom množstve komunálneho odpadu

Špecifické ciele PHRSR obcí tvoriacich FMO Banská Bystrica*:

V prípade obcí Kynceľová, Badín, Vlkanová, Hronsek a Nemce sú špecifické ciele IIB v navrhovaných programoch 3, 4, 5, 10 a 11. Ak obec nemá zverejnený východiskový strategický dokument (obce Slovenská Ľupča, Špania Dolina, Harmanec, Nemce, Horné Pršany a Tajov, Kordíky a Riečka) bude sa posudzovať súlad na úrovni BBSK a v prípade ostatných obcí je súlad navrhovaných špecifických cieľov IIB nasledovný:

- Obec Horná Mičiná – ciele a opatrenia Priority 3
- Obec Malachov – ciele a opatrenia Priority 3
- Obec Môlča – nemá definované ciele pre obec samostatne (spoločné PHRSR)
- Obec Králiky - ciele a opatrenia Priority 1
- Obec Selce – Strategický zámer 1

*Poznámka: k 20. 1. 2022

Opis IIB

IIB využíva potenciál univerzity, výskumných organizácií a aktívnych miestnych aktérov v oblasti ekológie.

Zameriava sa **na znižovanie emisií skleníkových plynov v budovách, energetike a priemysle, zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov, realizáciu vodozádržných opatrení a podporu zelenej infraštruktúry.**

V oblasti energetiky pôjde o obnovu verejných budov a bytových budov, zlepšenie ich tepelno-technických vlastností, vybavenie budov systémami riadenia a automatizácie, zvyšovanie povedomia v oblasti úspor energie, využívanie odpadového tepla z priemyslu, podporu obnoviteľných zdrojov energie a podpora energetického plánovania v samospráve.

V oblasti vodného hospodárstva pôjde o investície do zlepšenia kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd, zlepšenie hospodárenia s vodou, udržateľný manažment vodných zdrojov, dobudovanie verejnej kanalizácie a ČOV, dobudovanie úpravni vôd a výstavba verejných vodovodov, monitorovanie vôd a revitalizáciu tokov. IIB obsahuje tiež adaptačné opatrenia na zmenu klímy, ako vypracovanie adaptačných stratégií, investície do modrej a zelenej infraštruktúry, monitorovanie rizík a informovanie v oblasti zmeny klímy, preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami a posilnenie záchranných zložiek a dobrovoľníkov, modernizáciu systémov včasného varovania.

Súčasťou IIB sú aj aktivity zamerané **na ochranu a obnovu prírody, zachovanie a obnovu ekosystémov biodiverzity**, odstraňovanie envirozáťaží, zníženie emisií a monitorovanie ovzdušia, aktivity zamerané na ochranu a ovzdušia.

IIB sa zameriava **na integráciu odpadového hospodárstva, predchádzanie vzniku odpadu, zber a triedenie komunálnych odpadov, úpravu zmesového odpadu, prípravu odpadu na opätovné použitie**, recykláciu odpadov, spracovanie odpadov na opätovne použiteľné materiály a produkty. Predpokladá využitie smart technológií (elektronický zber dát o odpadoch) a vznik pracovných príležitostí v oblasti spracovania odpadu. Súčasťou balíčka je podpora vzdelávania v oblasti obehového hospodárstva, informovanosť o obehovom hospodárstve a motivácia obyvateľov separovať a predchádzať vzniku odpadov, tiež zvyšovanie kapacít samosprávy v oblasti obehového hospodárstva.

Očakávané výsledky a ukazovatele

- zlepšenie stavu všetkých zložiek životného prostredia,
- zníženie emisií znečisťujúcich látok,
- podiel subjektov so zelenou certifikáciou produktov a služieb,
- zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov,

- zvýšenie podielu zhodnoteného odpadu,
- udržanie jedinečného rázu krajiny a biodiverzity,
- vybudovanie nových prvkov modrej a zelenej infraštruktúry.

Príspevok IIB k naplneniu ukazovateľov IÚS FMO Banská Bystrica a P SK: bude doplnený

Navrhovaný ukazovateľ strategického cieľa :

- kvalita životného prostredia (súhrnný index)

Prepojenie na existujúce stratégie a koncepcie FMO Banská Bystrica

- Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja (vrátane IÚS mestskej funkčnej oblasti krajského mesta Banská Bystrica) v znení aktualizovaných verzií
- Príslušné sektorové stratégie a koncepcie na úrovni obcí a mesta Banská Bystrica, ktoré nie sú spracované na celé územie FMO Banská Bystrica

Prepojenie na realizované projekty (IÚS FMO Banská Bystrica 2014 -2020)

Prepojenie na aktivity Program Slovensko

- Podpora budovania inteligentných miest a regiónov
- Podpora predchádzaniu vzniku odpadov , budovanie centier/sieti opätovného použitia výrobkov
- Triedený zber komunálnych odpadov so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady
- Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie a recyklácie odpadov
- Podpora biologickej a krajinnej diverzity prostredníctvom budovania zelenej a modrej infraštruktúry
- Kvalitnejšie verejné vládnutie a otvorené vládnutie

Návrh zámerov investičných akcií

Zámery investičných akcií je možné integrovať rôznym spôsobom a to minimálne – územne, vecne/tematicky, finančne a organizačne. IIB 2 predstavuje tematickú horizontálnu a tematickú vertikálnu integráciu.

Strategické akcie FMO BB:	Kľúčové akcie iných subjektov
<ul style="list-style-type: none"> • SMART riešenia pre manažment odpadového hospodárstva • Biodiverzita v FMO , verejné priestranstvá a vnútrobloky • Komplexná obnova verejných budov (nielen zvýšenie energetickej efektívnosti) • Zdravie pre všetkých 	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum obehového hospodárstva (BBSK) • Podpora EV, vzdelávania a osvetu a implementácie stratégií BBSK v oblasti manažmentu ŽP a budovaním siete environmentálnych centier. (BBSK, Mesto BB, UMB...) • Adaptačné opatrenia na zmiernenie následkov zmeny klímy (SAŽP, BBSK)
<p>Riešenia na úrovni FMO BB:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DIGI-thlon – spoločné riešenia v oblasti digitalizácie vybraných verejných služieb 	<ul style="list-style-type: none"> • Systematické environmentálne vzdelávanie pracovníkov samospráv (BBSK a obce)

<ul style="list-style-type: none"> • Projekty bezpečnosti prostredia napr. projekty verejného osvetlenia • Zelené oázy • Pilotné projekty a aktivity MŠ a ZŠ • Popularizácia ekologických konceptov, interdisciplinárne projekty (ecological media art, art&science...), a podpora občianskych zelených iniciatív • Zelený regionálny potravinový systém a krátke dodávateľské reťazce (vidiek - mesto) • Verejné priestranstvá a areály so športovou a rekreačnou vybavenosťou v mestskej funkčnej oblasti Banská Bystrica (napr. multifunkčná hala, nenáročné športoviská) • Mesto a obce v pohybe - vytvorenie podmienok pre pohybové a voľnočasové aktivity v spojení so zelenou a modrou infraštruktúrou • Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry • Vytváranie priestoru bezbariérového mesta BB a obcí pre zdravotne znevýhodnených občanov (bezbariérovosť „duševná“ – inklúzia, integrácia ŤZP občanov detí, dospelých..) <ul style="list-style-type: none"> • Podpora zeleného verejného obstarávania • Integrovaný systém poskytovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti a podpory zdravia ako komunitne vedené služby • Integrovaný systém poskytovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti a podpory zdravia - rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb, pobytových sociálnych služieb, neformálneho ošetrovateľstva a dobrovoľníctva, sociálnych služieb nízkoťahového charakteru pre rozvoj krízovej intervencie, doplnkových služieb v sociálnej oblasti • Zlepšovanie kvality služieb v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy • Komplexný program aktívneho starnutia 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivácia študentov stredných škôl BBSK pre životné prostredie • Festival Zeme (SAŽP) • Autentické zážitky z poznávania krajiny v BBSK (SAŽP, BBSK, mestá, obce, univerzity, NGO) • Environmentálna regionalizácia Banskobystrického kraja (SAŽP, BBSK, mestá, obce, univerzity, NGO) <p>Riešenia na úrovni SPR BB -BR :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konceptia udržateľnej nízkouhlíkovej energetiky, Centrum udržateľnej energetiky • Model obehového hospodárstva na území mestskej funkčnej oblasti Banská Bystrica (služby a infraštruktúra) - vybudovanie centra obehového hospodárstva (vrátane centra udržateľnej energetiky)
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Podpora rodiny, rozvoj rodinnej politiky • Nový systém dostupnosti nájomného bývania pre mladých a pre ohrozené skupiny obyvateľov • Prevencia mestskej chudoby a vylúčenia 	
---	--

INTEGROVANÝ INVESTIČNÝ BALÍČEK - DOBRÉ SPRÁVOVANÁ FUNKČNÁ MESTSKÁ OBLASŤ A MESTO BANSKÁ BYSTRICA A VZDELANÍ OBČANIA

IIB reaguje na problémy a výzvy

- nedostatočné kapacity samosprávy a SEP pre dobré spravovanie FMO Banská Bystrica,
- deficit strategického plánovania a nedostatok kapacít pre prípravu a realizáciu projektov (analytické a projektové kapacity),
- málo flexibilná reakcia na digitalizáciu,
- nedostatočné využívanie dát a otvorených dát pre dobré spravovanie územia.

Ciele IIB

- prispieť k budovaniu odborných kapacít samosprávy,
- podporiť budovanie kapacít občianskej spoločnosti a ďalších sociálno-ekonomických partnerov vrátane spoločného rozhodovania o správe územia v súlade s konceptom pre otvorené vládnutie,
- sprístupniť otvorené dáta pre možné využívanie podnikateľmi, odbornou i širokou verejnosťou,
- zvýšiť kvalitu procesov a služieb samosprávy,
- zlepšiť strategické plánovanie a kvalitu projektového manažmentu,
- zlepšenie dátového manažmentu,
- zlepšiť kvalitu a dostupnosť celoživotného vzdelávania a poradenstva.

Strategický cieľ UMR 2.1. Inteligentná mestská funkčná oblasť a mesto Banská Bystrica

- špecifický cieľ 2.1.1: Zabezpečiť riadenie rozvoja mestskej funkčnej oblasti a mesta Banská Bystrica vrátane jeho častí na základe otvorených dát, argumentov a dôkazov

Strategický cieľ, globálne ciele a Špecifické ciele PHRSR Banská Bystrica:

Globálny cieľ II Dosiahnuť vyšší ekonomický rast mobilizáciou vnútorného potenciálu

2.1. Kvalitné vzdelávanie pre všetkých

4.1. Moderná samospráva

Opatrenia

- 2.1.1. Podpora vzdelávania a sebarozvoja pedagogických zamestnancov a zamestnancov v školstve
- 2.1.2. Zlepšiť prístup k odborným informáciám v školstve
- 2.1.3. Aplikovať prepojenie teórie s praxou
- 2.1.4. Vytvoriť adekvátne technické podmienky a materiálne zabezpečenie vzdelávacieho procesu
- 2.1.5. Realizovať systematickú komunikáciu, marketing a PR
- 4.1.1. Efektívnejšia spolupráca a participácia v meste
- 4.1.2. Vyššia profesionalita a transparentnosť v meste
- 4.1.3. Inštitucionálna podpora participácie

Špecifické ciele:

- 2.1.1. Skvalitniť fungujúci systém na podporu rozvoja ľudských zdrojov v oblasti školstva v meste
- 2.1.2. Zvýšiť úroveň vzdelávacieho procesu
- 2.1.3. Posilniť spoluprácu inštitúcií v meste
- 3.2. Zlepšiť podmienky na informovanosť v meste
- 4.1. Zvýšiť spokojnosť občanov so samosprávou
- 5.3. Zvýšiť spokojnosť obyvateľov rôzneho veku s možnosťami trávenia voľného času

Špecifické ciele PHRSR obcí tvoriacich FMO Banská Bystrica*:

V prípade obcí Kynceľová, Badín, Vlkanová, Hronsek a Nemce sú špecifické ciele IIB v navrhovaných programoch 7,10,11. Ak obec nemá zverejnený východiskový strategický dokument (obce Slovenská Ľupča, Špania Dolina, Harmanec, Nemce, Horné Pršany a Tajov, Kordíky a Riečka) bude sa posudzovať súlad na úrovni BBSK a v prípade ostatných obcí je súlad navrhovaných špecifických cieľov IIB nasledovný:

- Obec Horná Mičiná – Priorita 1 (Podpora ľudských zdrojov), Opatrenie 2.1.
- Obec Malachov – Priorita 1, Priorita 4 v rámci podpory miestneho a spolkového života
- Obec Môlča – nemá definované ciele pre obec ako člena mikroregiónu samostatne
- Obec Králiky - Priorita 2 (Rozvoj ľudí), Priorita 5 (Územná spolupráca)
- Obec Selce – Strategický zámer 3 a Strategický zámer 1

*Poznámka: k 20. 1. 2022

Opis IIB

IPB vychádza z identifikovaných potrieb v oblasti vzdelávania, trhu práce a podpory nízkokvalifikovanej pracovnej sily. Pôjde o vytvorenie podmienok pre rozvoj spektra dostupných vzdelávacích aktivít celoživotného vzdelávania a poradenstva pre všetky vekové skupiny s dôrazom na neformálne a záujmové vzdelávanie. IIB tiež obsahuje aktivity zamerané na integráciu znevýhodnených skupín obyvateľstva (vzdelávanie, komunita a spoločnosť), vrátane podpory komunitných služieb a iniciatív, infraštruktúra voľného času.

Funkčná mestská oblasť Banská Bystrica patrí medzi územia s veľkým potenciálom pre udržanie a prilákanie obyvateľstva v produktívnom veku to môže vytvárať tlak na kvalitnú vzdelávaciu infraštruktúru od MŠ až po rôzne formy celoživotného vzdelávania. Ide nielen o zlepšenie materiálo- technického vybavenia, ale aj o zabezpečenie dostatočného množstva kvalitných ľudských zdrojov, spoluprácu poskytovateľov vzdelávania, podporu cieleného záujmového vzdelávania

IIB obsahuje najmä aktivity inkluzívneho vzdelávania s prepojením podporu sociálneho podnikania, podporu zeleného verejného obstarávania a obstarávania so sociálnym aspektom, systém podporovaného bývania, komunitné iniciatívy so zameraním na aktívne začleňovanie pre jednotlivé cieľové skupiny.

IIB tiež reaguje na potrebu zlepšovania a digitalizácie služieb a procesov verejnej správy so zameraním na adresné služby pre vybrané skupiny obyvateľstva, pričom využíva princíp transparentnej, efektívnej, zelenej a inteligentnej samosprávy (bezpečnosť, doprava, obehové hospodárstvo, administratíva a pod.). Prierezovou témou IIB je digitalizácia.

Prepojenie IIB na strategické ciele IÚS FMO Banská Bystrica**Strategický cieľ FMO BB 1.3. Zručnosti pre 21.storočie pre všetkých**

- Špecifický cieľ 1.3.1: Dobudovať funkčný systém vzdelávania a vytvoriť vhodné učebné prostredie a vybavenie
- Špecifický cieľ 1.3.2: Podporiť odborné a celoživotné vzdelávanie pre potreby trhu práce
- Špecifický cieľ 1.3.3: Umožniť profesionálny rast a nadobúdanie nových zručností pedagógov

Strategický cieľ FMO BB 2.1. Inteligentná mestská funkčná oblasť a mesto Banská Bystrica

- špecifický cieľ 2.1.1: Zabezpečiť riadenie rozvoja mestskej funkčnej oblasti a mesta Banská Bystrica vrátane jeho častí na základe otvorených dát, argumentov a dôkazov
- Špecifický cieľ 2.1.3: Digitalizovať verejné služby, zavádzať e-government

Strategický cieľ FMO BB 3.1. Kapacity pre otvorené vládnutie

- špecifický cieľ 3.1.1: Vytvoriť analyticko-strategickú plánovaciu platformu
- špecifický cieľ 3.1.2: Vytvoriť funkčnú komunikačnú platformu pre otvorené vládnutie
- špecifický cieľ 3.1.3: Umožniť využívanie otvorených dát pre verejnosť

Strategický cieľ FMO BB 3.2. Komunitným rozvojom a participáciou ku kvalitnejšiemu prostrediu

- špecifický cieľ 3.2.1: Zvýšiť odborné kapacity pre komunitné organizovanie a participáciu
- špecifický cieľ 3.2.2: Realizovať prístup LEADER v mestských komunitách
- špecifický cieľ 3.2.3: Zlepšiť dostupnosť, kvalitu a využívanie verejných priestorov

Očakávané výsledky a ukazovatele

- zlepšenie kvality a dostupnosti vzdelávania/ priemerná úspešnosť žiakov v testovaní žiakov 5. a 9. ročníka ZŠ + miera zaškolenosti detí v predprimárnom vzdelávaní
- zvýšenie podielu komunitne vedených verejných služieb/ komunitne vedené verejné služby
- spoločné projekty aktérov v území + zrekonštruované a novovybudované prvky infraštruktúry pre pohybové aktivity a voľný čas + Implementačná kapacita
- preventívne programy v oblasti bezpečnosti a negatívnych javov
- zvýšenie počtu zapojených subjektov do rozvoja územia
- systém a prvky kybernetickej bezpečnosti
- aplikácia smart a inovatívnych riešení v samospráve

Ukazovatele

Podiel počtu detí v MŠ (vrátane špeciálnych tried) a špeciálnych MŠ vo veku 3 až 5 rokov na celkovom počte detí vo veku od 3 až 5 rokov

Počet spoločných projektov a aktivít aktérov v území

Počet organizácií zapojených do v oblasti mestského a miestneho rozvoja

Počet pracovníkov v oblasti mestského a miestneho rozvoja využívajúcich systém a prvky kybernetickej bezpečnosti

Počet sprístupnených datasetov otvorených dát

Prepojenie na existujúce stratégie a koncepcie FMO Banská Bystrica

- Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja (vrátane IÚS mestskej funkčnej oblasti krajského mesta Banská Bystrica) v znení aktualizovaných verzií
- Príslušné sektorové stratégie a koncepcie na úrovni obcí a mesta Banská Bystrica, ktoré nie sú spracované na celé územie FMO Banská Bystrica

Prepojenie na realizované projekty (IÚS FMO Banská Bystrica 2014 -2020)

V samostatnej prílohe.

Prepojenie na aktivity Program Slovensko

Priorita 4: Rozvoj štruktúry vzdelávania (ERDF aktivity)

Priorita 5 : Budovanie administratívnych a analyticko- strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov

Priorita 5: Kvalitnejšie verejné vládnutie a otvorené vládnutie

PRIORITA 3. Dobré spravovaná mestská funkčná oblasť a mesto Banská Bystrica prispieva k naplneniu Cieľa politiky EÚ 4 Sociálnejšia Európa a Cieľa 5 Európa bližšie k občanom a reflektuje aj na prioritu 3 IUS BBSK – súdržná a vzdelaná spoločnosť.

Prepojenie IIB na Plán obnovy a odolnosti SR

Komponent 6 – Dobudovanie kapacít materských škôl, potrebných pre zabezpečenie právneho nároku na miesto v materskej škole pre všetky deti od 3 rokov veku

Komponent 6 – Kompenzačné opatrenia na zmierňovanie dopadov pandémie vo vzdelávaní pre žiakov základných a stredných škôl

Komponent 6 – Debarierizácia školských budov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému

Komponent 7 – Digitálna infraštruktúra v školách

Komponent 7 – Dobudovanie školskej infraštruktúry

Komponent 16 – Automatizované špecializačné vzdelávanie pre všetkých novoprijatých zamestnancov prvého kontaktu

Komponent 17 – Skvalitnenie vzdelávania a zabezpečenie spôsobilostí v oblasti kybernetickej a informačnej bezpečnosti (KIB)

Návrh zámerov investičných akcií

Zámery investičných akcií je možné integrovať rôznym spôsobom a to minimálne – územne, vecne/tematicky, finančne a organizačne. Návrh IIB predstavuje horizontálnu a vertikálnu tematickú integráciu.

<p>Strategické akcie FMO BB:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt lepšieho využívania dát pre strategické plánovanie, rozhodovanie a financovanie rozvoja územia • Využitie finančného nástroja Urban CLLD (mestský LEADER) • Projekt podpory aktivít v oblasti spoločenskej zodpovednosti, dobrovoľníctva a malých spoločných projektov občanov a iniciatív • Flexibilný a funkčný systém celoživotného vzdelávania <p>Riešenia na úrovni FMO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zriadenie analyticko-strategickej plánovacej jednotky pre UMR na princípe partnerstva a podporu využitia geografických informačných systémov (GIS) • Vytvorenie funkčnej komunikačnej platformy FMO BB pre otvorené vládnutie a 	<p>Kľúčové akcie iných subjektov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inovatívne nástroje a kompetencie pre podporu spolupráce, participácie a dialógu v kraji BB (Dialogue Centre n.o., Mesto BB) • Školy za demokraciu (BBSK, CKO, UMB) • Komunitné organizovanie v BBSK (CKO, BBSK, Mesto BB a ďalšie mestá) • Dôstojný život v súdržnej spoločnosti (Obce okresov BB, BR, ZV, ZH) • Nie v našom meste – scitlivovanie spoločnosti v oblasti radikalizácie (BBSK, UMB,...) • Budovanie kapacít pre kvalitnejšie verejné politiky (Centrum vzdelávania n.o.) • Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh
---	--

<p>permanentný dialóg so sociálno-ekonomickými partnermi</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Budovanie siete komunitných centier v mestských častiach ako platformy pre rozvoj občianskej spoločnosti, verejnej diskusie a komunitných partnerstiev ● Systematická aktualizácia databáz a využívanie otvorených dát pre verejnosť ● Vzdelávanie a posilňovanie kapacít občianskej spoločnosti, sociálno-ekonomických partnerov a samospráv pre spoluprácu a participáciu ● Budovanie verejno-súkromných sídliskových/miestnych partnerstiev, vypracovanie stratégie rozvoja v partnerstve ● Príprava a realizácia rozvojových programov zameraných na skvalitnenie verejných priestorov a základných služieb, tvorbu verejných vnútroblokových priestorov, verejnú zeleň, ihriská, odvádzanie dažďových vôd, a pod. (urban media art, interfejsy vo verejnom priestore) ● Podpora komunit pri zlepšovaní kvality verejných priestorov vzhľadom k mobilite a zmene klímy ● Program Aktívne občianstvo na ZŠ ● Interaktívny vzdelávací program pre ZŠ (výchova k hodnotám demokracie a občianskej spoločnosti, opatrenia proti extrémizmu a polarizácii a predchádzanie šírenia dezinformácií) ● Projekt podpory aktivít v oblasti spoločenskej zodpovednosti, dobrovoľníctva a malých spoločných projektov občanov (budovanie vzájomnej dôvery a posilňovanie zodpovednosti za prostredie) vrátane Urban CLLD ● Podpora špecializácie základných škôl prostredníctvom vytvárania špecializovaných tried a podporou záujmového vzdelávania ● Komplexná podpora mladých pedagógov ● Moderné otvorené multifunkčné školské areály ● Mentoringový program pre talenty a pre deti a žiakov zo znevýhodneného prostredia 	<p>práce v Banskobystrickom kraji. (BBSK, Spojená škola Kremnička, BB ...)</p> <p>Riešenia na úrovni SPR BB -BR</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Vytvorenie funkčnej komunikačnej platformy SPR pre otvorené vládnutie a permanentný dialóg so sociálno-ekonomickými partnermi
---	--

5 RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE IÚS FMO BANSKÁ BYSTRICA A ICH PREVENENCIA

V priebehu implementácie IÚS FMO Banská Bystrica sa môžu vyskytnúť problémy, ktoré môžu ovplyvniť dosiahnutie priorít a definovaných cieľov a efektívnosť implementácie. Medzi tieto riziká môžu patriť okolnosti vis major ako napr. nepredvídateľná pandémia Covid-19 v roku 2020, alebo vojna na Ukrajine v roku 2022. Niektoré riziká však predvídateľné sú a je potrebné ich identifikovať a nastaviť postupy na zníženie pravdepodobnosti ich výskytu, prípadne na minimalizáciu ich dopadov. Riziká je potrebné pravidelne identifikovať v spolupráci s partnermi a nastaviť/aktualizovať plán ich riadenia. Pre riadenie rizík je vhodné v prípade závažnosti a početnosti rizík vytvoriť plán riadenia rizík vrátane opatrení na ich elimináciu príp. zníženie ich dopadov

Kľúčovými rizikami súvisiacimi s tvorbou a implementáciou IUS FMO Banská Bystrica sú:

a/ tvorba nového dokumentu a príprava integrovaných investičných balíčkov vrátane jednotlivých projektov a aktualizácia dokumentu

- nedostatočné povedomie odbornej a laickej verejnosti o cieľoch kohéznej politiky, o princípoch integrovaného prístupu, deficity strategického prístupu - preferovanie momentálnych potrieb oproti dlhodobému dopadu...
- nezáujem relevantných aktérov o participáciu na príprave dokumentu,
- nízka účasť verejnosti,
- právne a legislatívne prekážky - zmena legislatívy, náročný proces schvaľovania súvisiacich dokumentov,
- časový nesúlad a harmonogram realizácie, nedostatočný čas na kvalitné participačné procesy prípravy dokumentu, limitovanie metód interakcií s aktérmi (COVID-19), schvaľovanie a participácia verejnosti,
- nedostatočná podpora resp. dostupnosť odborných kapacít,
- nedosiahnutie dohody o prioritách IUS FMO Banská Bystrica,

b/ implementácia IUS FMO Banská Bystrica

- výpadok daňových príjmov samosprávy,
- nedostatočná pripravenosť investičných akcií (projektová a predprojektová príprava),
- nezabezpečenie časového a vecného súladu realizácie jednotlivých projektov,
- komplikovaný proces verejného obstarávania a chybovosť dokumentácie VO,
- nevládnutá vecná, časová a priestorová previazanosť odvetvových stratégií a koncepcií
- nedostatočná finančná kapacita na spolufinancovanie projektov,
- zlyhanie v získavaní externých finančných zdrojov (iné finančné nástroje EÚ a iné zdroje)
- neefektívna koordinácia relevantných aktérov a partnerov,
- nedostatočná kvalita manažmentu projektov – profesionálni projektoví manažéri,
- nedostatočná flexibilita a možnosť rozhodovania o finančnej podpore "tematických, podporných" projektov v rámci disponibilnej alokácie,
- nedostatočná spolupráca so SEP,
- nedostatočná komunikácia s verejnosťou,

K ďalším rizikám patria:

- nedostatočná podpora miestneho, mestského a regionálneho rozvoja z národnej úrovne,
- nezáujem žiadateľov/partnerov o financovanie z EÚ,
- nedostatočná komplementarita vo využívaní rôznych finančných nástrojov a možnosti viaczdrojového financovania,
- nedostatočné monitorovanie a hodnotenie výstupov/výsledkov a dopadu realizovaných investičných akcií.

6 FINANČNÝ PLÁN IÚS FMO BANSKÁ BYSTRICA**Finančný plán a akčný plán IÚS FMO Banská Bystrica**

Indikatívny finančný plán bol spracovaný podľa údajov uvedených v konkrétnych zámeroch investičných akcií a tvorí podklad pre prípravu Akčného plánu IÚS FMO Banská Bystrica na roky 2022-2025.

Finančný plán (odhad finančných zdrojov) v členení podľa priorít a úrovne vertikálnej integrácie je uvedený v **tabuľke č. 6.**/bude dopracovaný po rozdelení alokácie FMO BB/

Zoznam investičných akcií vo forme zámerov, ich očakávaný výstup/výsledok, časové obdobie realizácie a predpokladaná finančná náročnosť je uvedený v **prílohe č. 4.**

Tabuľka 10 Náklady na investičné a neinvestičné akcie IÚS FMO Banská Bystrica v členení podľa úrovne vertikálnej integrácie /bude spracovaná po schválení rozdelenia alokácie FMO BB/

Priorita, strategická oblasť	Spolu (eur)	Projekty SPR	Akcie× FMO BB	Akcie miestne
Priorita 1				
Strategická oblasť Inovácie a kreativita	6 900 000	N/A	8 400 000	x
Strategická oblasť Moderná a udržateľná doprava	21 705 637	N/A	25 900 000	x
Strategická oblasť Celoživotné vzdelávanie	1 139 000	N/A	1 139 000	x
Strategická oblasť Kultúra a kultúrne dedičstvo	6 748 326	N/A	4 865 000*	x
Priorita 2				
Strategická oblasť Zelené a nízkouhlíkové riešenia	20 828 202	N/A	23 050 000	x
Strategická oblasť Zdravie a sociálna starostlivosť	1 973 234	N/A	1 100 000	x
Priorita 3				
Strategická oblasť Kapacity pre dobré spravovanie	414 309	N/A	350 000	x
Strategická oblasť Komunitný rozvoj a participácia	1 842 500	N/A	1 516 000	x
Strategická oblasť Bezpečnosť a sociálne istoty	310 739	N/A	400 000	x
Strategická oblasť Inteligentné systémy a dáta	143 436	N/A	200 000	x
Spolu	61,7 mil.	x	66,9 mil..	x

Zdroj: vlastné spracovanie, stav k 30.11.2022

N/A – nie je ešte dohoda medzi BBSK/SPR Banská Bystrica-Brezno a FMO Banská Bystrica

X - budú priradené po schválení AP IÚS obcí a mesta Banská Bystrica Kooperáčnou radou

Použité zdroje pri príprave IÚS FMO Banská Bystrica

1. BANSKOBYSSTRICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ. 2019. *Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja*. [online]. [cit. 2022-06-28] Dostupné na internete: <https://www.bbsk.sk/%C3%9Arad/Organiza%C4%8Dn%C3%A9jedinoty%C3%9AraduBBSK/Oddelenieregion%C3%A1Inehorozvoja/Region%C3%A1Inaintegrovan%C3%A1%C3%BAzemn%C3%A1strat%C3%A9giaBanskobystrick%C3%A9hokraja.aspx>.
2. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2022. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. [online]. [cit. 2022-08-20] Dostupné na internete: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/regionalny-rozvoj-2/metodicke-a-koncepcne-materialy/index.html>.
3. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2022. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. Príloha 4 – Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027. [online]. [cit. 2022-08-20] Dostupné na internete: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/regionalny-rozvoj-2/metodicke-a-koncepcne-materialy/index.html>.
4. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2022. *Program Slovensko 2021 – 2027*. [online]. [cit. 2022-06-28] Dostupné na internete: <https://www.eurofondy.gov.sk/programove-obdobie-2021-27/dokumenty/index.html>.
5. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku.
6. Zákon č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
7. Zákon č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
8. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Zoznam skratiek

Skratka	Význam
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
EÚ	Európska únia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
IIB	Integrovaný investičný balík
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IÚI	Integrovaná územná investícia

IÚS	Integrovaná územná stratégia
KR	Kooperačná rada
MIRRI	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie
MRK	Marginalizovaná rómska komunita
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OP	Operačný program
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
POO	Plán obnovy a odolnosti SR
PSK	Program Slovensko
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
RO	Riadiaci orgán
RP	Rada partnerstva
SO	Sprostredkovateľský orgán
SPR	Strategicko-plánovací región
SR	Slovenská republika
TPS	Tematická pracovná skupina
ŽoNFP	Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku